

การพัฒนาองค์ความรู้การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

โดย

นายชเนศ ขำเกิด และคณะ

เอกสารประกอบการเรียนรู้และฝึกอบรม
หลักสูตรพัฒนาสมรรถนะในงานด้านความรู้ในสายวิชาชีพ
สำหรับครู และบุคลากรทางการศึกษา

10 ตุลาคม 2549

ณ หอประชุมอาคารจตุจักร
โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1

หัวข้อเรื่อง

1. ชื่อวิชา

2. หลักการและแนวคิด

3. วัตถุประสงค์

4. เนื้อหา

4.1 บทนำ

4.2 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

4.3 ตัวอย่างแนวทางการจัดการแบบบูรณาการ

4.4 บทบาทของหน่วยงานสู่ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

5. บทสรุป

ชื่อวิชา การพัฒนาองค์ความรู้การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

หลักการและแนวคิด

การพัฒนาองค์ความรู้การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นสมรรถนะในงานที่สำคัญด้านความรู้ในสายวิชาชีพ ที่ครูจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในระบบหรือขั้นตอนการทำงาน รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จต่อตนเองและองค์กรได้ จากการประเมินสมรรถนะในงานของครูด้านความรู้ในสายวิชาชีพ พบว่า ครูยังมีความเข้าใจไม่ตรงกัน และยังขาดความชัดเจนในเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ด้วยเหตุนี้ จึงได้ดำเนินการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการขึ้น เพื่อให้ครูมีความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องดังกล่าว ได้สอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เข้ารับการพัฒนา ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ เกิดความรู้ ความสามารถในสายวิชาชีพ โดยมีความคิดสร้างสรรค์ มีการประยุกต์จากแนวทางที่กฎหมายกำหนด ให้เกิดมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความก้าวหน้าต่อตนเองและราชการได้

บทนำ

1. ทำไมต้องจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของการจัดการศึกษาทั้งในประเทศไทย และในประเทศตะวันตกที่เผชิญอยู่ คือการจัดการเรียนรู้แบบแยกส่วน (Fragmentation) ซึ่งเห็นได้อย่างชัดเจนในระบบโรงเรียน ทั้งในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ต้องการแยกสอนเป็นวิชา ๆ โดยไม่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวิชา ส่งผลให้นักเรียนต้องจดจำเนื้อหา หรือเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ ซึ่งแยกออกจากกันและกันอย่างมากมาย และที่สำคัญยิ่งกว่านั้นคือ แยกออกจากแบบแผนหรือเรื่องราวที่จะทำให้อินโฟลว์เหล่านั้นเชื่อมโยงกันหรือมีความหมายที่สมบูรณ์ แต่ไม่ได้หมายความว่า การแบ่งความรู้เป็นวิชาต่าง ๆ จะไม่ช่วยให้การเรียนรู้ก้าวหน้าขึ้นได้ แต่เราจำเป็นต้องมีวิธีการที่จะให้แนวความคิดและทักษะแก่ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ เนื่องจากผู้เรียนมักจะไม่สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ในระหว่างวิชาต่าง ๆ ได้ การเรียนรู้แบบบูรณาการหรือแบบองค์รวมจะช่วยให้มีการถ่ายโยงความรู้และทักษะระหว่างวิชาต่าง ๆ ได้ อีกทั้งเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับหลักธรรมชาติ เนื่องจากในวิถีชีวิตของคนเรา การแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ จะมีลักษณะการเชื่อมโยงเป็นองค์รวมมากกว่าการมองปัญหาเพียงแง่มุมใดแง่มุมหนึ่ง และจะใช้สิ่งที่สั่งสมเป็นภูมิปัญญาและความรู้ที่มีมาทั้งหมดเป็นเครื่องตัดสินใจ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหรือแบบองค์รวม เป็นวิธีการที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการพัฒนาผู้เรียนดังที่แถลงไว้ว่าจะเน้นให้ผู้เรียนเป็น “ผู้สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง” นั่นคือผู้เรียนต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการซักถาม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า นอกจากนี้ ผู้เรียนยังต้องเป็นนักค้นหาที่มีความเข้าใจ มีความสามารถในการหยั่งรู้ (Intuition) รู้จักแสวงหาข้อมูลและมีความคิดสร้างสรรค์ คุณลักษณะดังกล่าวสนับสนุนให้มีการเรียนรู้แบบองค์รวม เนื่องจากมิได้เน้นการจดจำข้อมูลแต่เพียงอย่างเดียว แต่เน้นในเรื่องการวิเคราะห์ ซึ่งได้มาจากการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ และสังเคราะห์ความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมา

นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการยังช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่มีเนื้อหาของแต่ละสาระการเรียนรู้แน่นเกินไป ผู้สอนทุกระดับมักจะบ่นว่าเหตุใดจึงถูกคาดหวังให้ “เพิ่ม” เรื่องใหม่ ๆ ลงไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการรวมสาระการเรียนรู้และกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกันตามวิธีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้ครูผู้สอนสามารถจัดหัวข้อ ทักษะ แนวคิดหลายอย่างพร้อมกัน แทนที่จะแยกสอนเป็นสาระการเรียนรู้เดี่ยว ๆ ได้เป็นอย่างดี

2. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสำคัญอย่างไร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาแบบบูรณาการไว้ในมาตรา 23 ว่า

การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม ซึ่งความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการพอสรุปได้ดังนี้

- 1) ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเรื่อง / หัวข้อ สาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับชีวิตจริง
- 2) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความคิดรวบยอดในศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่งเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ที่เรียนจากกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่งจะช่วยเสริมการเรียนรู้อีกกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่ง
- 3) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้จากสิ่งที่เรียนไปสู่ชีวิตจริงภายนอกห้องเรียนได้ ทำให้เห็นความสำคัญของความรู้ที่เรียนในโรงเรียน
- 4) ช่วยตอบสนองความสามารถของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ตามแนวคิดทฤษฎีปัญญา
- 5) ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดเชื่อมโยง ให้ข้อมูลข่าวสารในโลกยุคข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6) ช่วยลดความซ้ำซ้อนในการเรียนเนื้อหาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในหลักสูตร ซึ่งจะมีข้อมูลเพิ่มขึ้นทุกวัน ตามความก้าวหน้าของวิทยาการใหม่ ๆ และการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3. ทำอย่างไรจึงจะไปสู่เป้าหมายความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจะประสบผลสำเร็จได้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีการดำเนินงานอย่างประสานสัมพันธ์กัน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องจริงจัง ดังนี้

- 1) เขตพื้นที่การศึกษา
เขตพื้นที่การศึกษา สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจให้สถานศึกษา และครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างชัดเจนตรงกันและสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา มีการกำกับติดตามและส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างต่อเนื่อง
- 2) สถานศึกษา
สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการการใช้หลักสูตรสู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ผู้เรียน

ผู้เรียนได้รับการฝึกฝน ให้ใช้กระบวนการคิดแบบองค์รวม อันจะนำไปสู่ การเชื่อมโยงความรู้ ประสบการณ์ที่ผ่านมาไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงต่อไป

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

1. ความหมายของ “บูรณาการ” และ “การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ”

คำว่า “บูรณาการ” และ “การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ” มีผู้ให้ความสามารถไว้มากมาย แต่จากการประมวลความหมายที่หลากหลายนั้น สรุปได้ดังนี้

บูรณาการ หมายถึง การเชื่อมโยง ผสมผสานรวมเข้าเป็นหนึ่งเดียว มีความสัมพันธ์ กลมกลืนกันเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตจริงได้

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มุ่งให้ผู้เรียนเชื่อมโยง ความรู้ ความคิด ทักษะ และประสบการณ์ที่มีความหมายหลากหลายและสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการรู้แจ้ง รู้จริงในสิ่งที่ศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

2. ประเภทของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และความเหมาะสม ของตัวผู้เรียนและสาระการเรียนรู้ มีผู้เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้หลายแนวคิด ใน เอกสารนี้จะขอเสนอแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นหลัก ซึ่ง แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) **การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้** เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยง เนื้อหาด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้นๆ เข้าด้วยกัน เพื่อมุ่งศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราว ประเด็น ปัญหา หัวข้อหรือประสบการณ์เรื่องใด เรื่องหนึ่ง

การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันนั้น สามารถจัดการเรียนรู้โดยผู้สอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ไม่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

2) **การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้** เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยง เนื้อหาด้านความรู้ ทักษะ / กระบวนการ หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตั้งแต่สองกลุ่มสาระ การเรียนรู้ขึ้นไปเข้าด้วยกัน เพื่อมุ่งศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราว ประเด็น ปัญหา หัวข้อ หรือประสบการณ์ เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ อย่างเข้าใจลึกซึ้ง และชัดเจนใกล้เคียงกับ ความเป็นจริงในชีวิตยิ่งขึ้น

การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 มักเป็น

การจัดการเรียนรู้โดยผู้สอนคนเดียว แต่ในช่วงชั้นที่ 2 ขึ้นไป จะเป็นการสอนเป็นทีมตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือทำความตกลงกันแล้วแยกกันสอนตามวิชาที่รับผิดชอบ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้งสองประเภทนี้ จะทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพต่อเมื่อผู้สอนเลือกใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ หรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับบทเรียน และศักยภาพของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จึงต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- * เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- * จัดประสบการณ์ตรงที่สอดคล้องกับผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

บุคคล

- * เน้นการปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยม และจริยธรรมที่ถูกต้อง ดีงาม
- * จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าทำ
- * ให้ผู้เรียนได้ร่วมทำงานเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

กันและกัน

3. การบูรณาการจากหลักสูตรสู่การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างไร

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเชื่อมโยงในด้านสาระการเรียนรู้ วิธีการ และการนำไปใช้ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ / กระบวนการ ประสบการณ์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประสานงานและร่วมมือกันระหว่างผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การบูรณาการจึงต้องเชื่อมโยงตั้งแต่หลักสูตรไปสู่การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนด้วยการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งมีแนวทางในการจัดทำดังนี้

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการสามารถทำได้ 2 วิธีคือ

วิธีที่ 1 กำหนดประเด็น / หัวเรื่อง แล้วจึงวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ

ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการตามวิธีที่ 1 นี้ การกำหนดประเด็นหรือหัวเรื่อง อาจได้มาจากนโยบายของสถานศึกษาหรือจากผู้สอนในระดับชั้น ความสนใจของผู้เรียน จากนั้นจึงมาพิจารณาว่า ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามประเด็นหรือหัวเรื่องนี้ เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด สามารถบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นได้บ้าง แล้วกำหนดผลการเรียนรู้

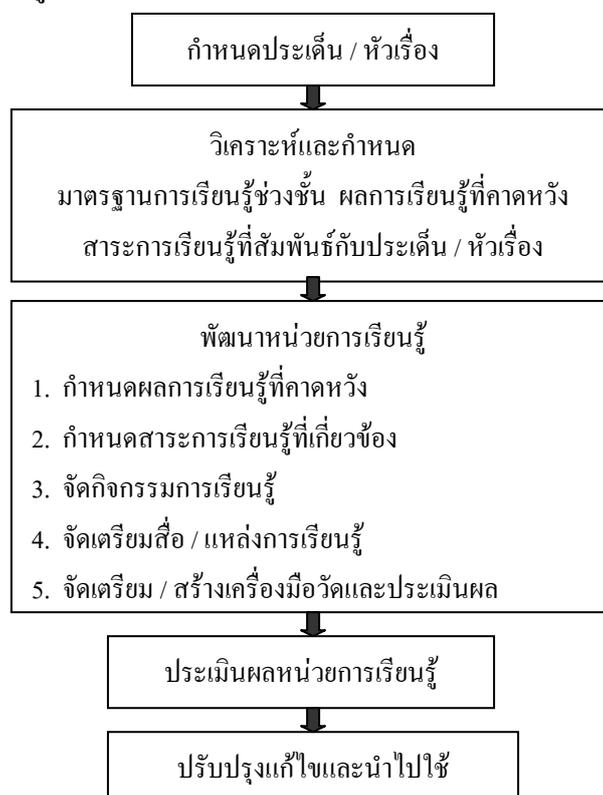
ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ / แหล่งการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดและประเมินผล เมื่อได้หน่วยการเรียนรู้แล้ว ควรประเมินผลหน่วยการเรียนรู้ จากนั้น ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปจัดการเรียนรู้ตามแผนที่ได้พัฒนาไว้

การกำหนดประเด็น / การตั้งหัวเรื่อง (Theme) ควรใช้คำที่กะทัดรัด ชัดเจน มีความหมายกว้าง ๆ เพื่อจะได้ครอบคลุมเนื้อหาสาระได้หลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้ควรพิจารณาจากคำถามต่อไปนี้

- 1) ผู้เรียนสนใจอะไร / ปัญหาที่สนใจศึกษา
- 2) ผู้สอนมีความสนใจ ประสบการณ์ และความสามารถในเรื่องอะไร
- 3) หัวเรื่องสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและความต้องการของชุมชนหรือไม่
- 4) ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมทางด้านใดบ้าง
- 5) มีสื่อ / แหล่งการเรียนรู้เพียงพอหรือไม่
- 6) หัวเรื่องที่เลือก เหมาะสมและสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้หลากหลายหรือไม่

แผนภูมิที่ 1 แสดงการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

วิธีที่ 1 กำหนดประเด็น / หัวเรื่อง แล้วจึงวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ

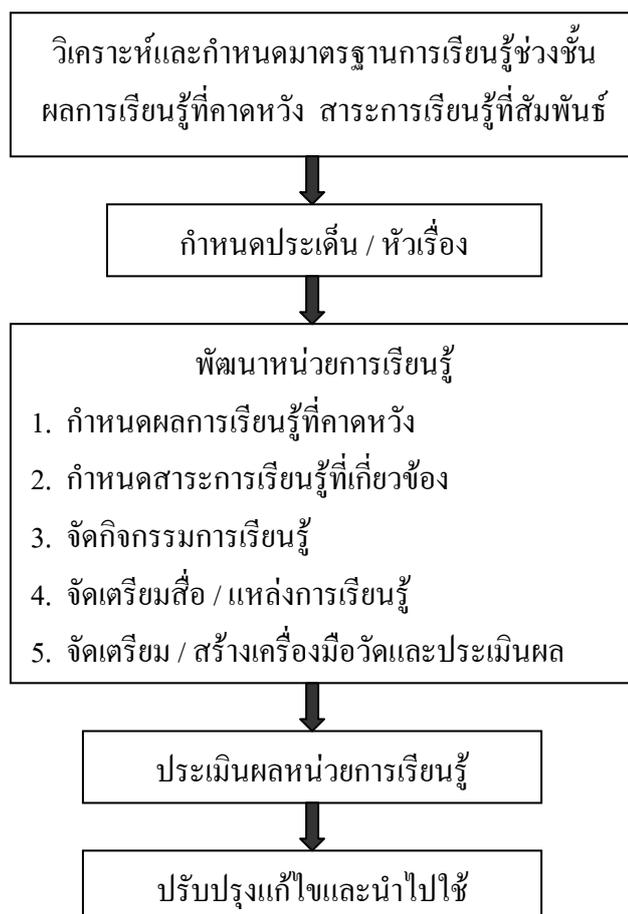

วิธีที่ 2 วิเคราะห์และเลือกมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วจึงกำหนดประเด็น / หัวเรื่อง

ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการตามวิธีที่ 2 นี้ ผู้สอนในระดับชั้นเดียวกันมาร่วมพิจารณากันว่าในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนอยู่นั้น มีมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นอะไรบ้าง และวิเคราะห์ว่ามาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นใด และสาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดที่เหมาะสมจะนำมาบูรณาการร่วมกัน เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ / แหล่งการเรียนรู้และเครื่องมือวัดและประเมินผล เมื่อได้หน่วยการเรียนรู้แล้ว ควรประเมินผลหน่วยการเรียนรู้ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปจัดการเรียนรู้ตามแผนที่ได้พัฒนาไว้

แผนภูมิที่ 2 แสดงการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

วิธีที่ 2 วิเคราะห์และเลือกมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วจึงกำหนดประเด็น / หัวเรื่อง

(สำหรับตัวอย่างการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 2 วิธีได้แสดงวิธีการจัดทำไว้ในบทที่ 3)

4. การประเมินผลเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่มุ่งให้ผู้เรียนเชื่อมโยง ความรู้ ความคิด ทักษะ ประสบการณ์ที่มีความหมาย หลากหลาย และสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม และ เกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ นั้น จำเป็นต้องมีการประเมินผลเพื่อแสดงถึงการบรรลุตาม มาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งในการประเมินผลนั้นสามารถดำเนินการได้ดังนี้

4.1 การประเมินผลหน่วยการเรียนรู้

การประเมินผลหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้น จะประเมินหน่วยการเรียนรู้ใน ด้านความสอดคล้องของการจัดการหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ ความสมบูรณ์ครบถ้วนขององค์ประกอบของหน่วย การเรียนรู้ การเรียงลำดับของหน่วยการเรียนรู้ การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ หรือ การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ความเหมาะสมของรูปแบบการบูรณาการ การบูรณาการ กับการนำไปใช้ในชีวิตจริง ความชัดเจนของการจัดทำผังมโนทัศน์ของหน่วยการเรียนรู้ หน่วย การเรียนรู้ที่จัดทำสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ มีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วย การเรียนรู้ (ตัวอย่างแบบประเมินผลการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถค้นคว้า เพิ่มเติมได้จากเอกสารการเรียนรู้...บูรณาการ ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

4.2 การประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีแนวทางในการประเมิน ดังนี้

1) การประเมินคุณภาพ/ความสามารถของผู้เรียน มีผลมาจากการเรียนรู้ แบบบูรณาการ ประกอบด้วย การประเมิน 3 ด้านคือ

- การประเมินตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
- การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน
- การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การประเมินคุณภาพ / ความสามารถของผู้เรียนนี้ ไม่ควรมุ่งเน้นแต่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อเสร็จสิ้นการเรียนเท่านั้น แต่ควรประเมินกระบวนการระหว่างเรียนรู้ด้วย ดังนั้นการประเมินผล จึงควรมีลักษณะเป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่ง เป็นการประเมินจากการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยงานหรือกิจกรรมที่มอบหมาย ให้ผู้เรียนปฏิบัติ จะเป็นงานหรือสถานการณ์ที่เป็นจริง หรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง มีสภาพการณ์ ซับซ้อนและเป็นองค์รวมมากกว่างานที่ปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนทั่วไป

2) การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment) จะเน้นประเมิน ทักษะการปฏิบัติและผลงานจากการปฏิบัติ สำหรับการประเมินตามสภาพจริง (Authentic

Assessment) จะเน้นประเมินทักษะการปฏิบัติ และผลงานที่ได้จากการออกแบบสร้างสรรค์ และปฏิบัติตามบริบทของสิ่งที่เรียนรู้ หรือ บริบทของชีวิตจริง

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ใช้เทคนิคการให้คะแนนโดยสร้างแนวทางการให้คะแนน (Scoring Guideline) โดยการแตกคุณภาพเป็นประเด็นการประเมิน (Rubrics) แล้วนำไปเขียนบรรยายระดับคะแนน (Scoring Rubrics)

3) การกำหนดประเด็นการประเมิน (Rubrics) การประเมินตามสภาพจริง จะมีความเที่ยงตรง (Validity) ก็ต่อเมื่อประเด็นการประเมินครอบคลุมสิ่งที่ประเมิน และจะเกิดความเชื่อมั่น (Reliability) เมื่อสร้างเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจนเป็นปรนัย เนื่องจากประเด็นการประเมิน มีความสำคัญ จึงควรกำหนดให้ครอบคลุมและใช้ประเมินได้กับงานทุกชิ้นเพราะผลงานที่ได้จากการเรียนรู้ตามสภาพจริงของผู้เรียนจะแตกต่างกันออกไปตามแนวทางของแต่ละคน ตัวอย่างประเด็นการประเมิน

งานเขียนจะพิจารณา

- เนื้อหาสาระ
- การใช้ภาษา
- ลำดับเนื้อเรื่อง
- รูปแบบของงานเขียน

งานประดิษฐ์จะพิจารณา

- ความคิดสร้างสรรค์
- ประโยชน์ใช้สอย
- ความแข็งแรง
- ความสวยงาม

3.1) เกณฑ์การตรวจให้คะแนน (Scoring Rubrics) เมื่อกำหนดประเด็นประเมินแล้ว นำประเด็นการประเมินมาเขียนเป็นเกณฑ์การให้ระดับคะแนน ซึ่งจะมีกี่ระดับก็ได้ ถ้ายังมีระดับคะแนนหลายระดับ ก็จะทำให้แยกคุณภาพของแต่ละประเด็นได้ดี แต่มีความยุ่งยากที่ใช้กันส่วนมากคือ 1-4 การให้คะแนนอาจจัดกระทำได้หลายแบบดังนี้

1) การจัดลำดับ หรือการจัดเกรด เป็นการจัดลำดับผลงานหรือการปฏิบัติงานตามคุณภาพ โดยการให้คะแนนเป็นภาพรวม ไม่มีเกณฑ์กำหนดไว้ ลักษณะเป็นการจัดลำดับคุณภาพออก เป็นกลุ่ม ๆ ละ 1-4 กลุ่ม แปลว่าจัดเป็น 4 ระดับ ลักษณะนี้ต้องใช้ภาพรวมของประเด็นการประเมินแบบ รวม ๆ มาตีค่าโดยไม่แยกประเด็นการประเมิน และไม่เขียนรายละเอียดของลักษณะงานหรือการปฏิบัติแต่ละระดับว่าเป็นอย่างไร

2) การให้คะแนนภาพรวมที่กำหนดเกณฑ์ เป็นการให้คะแนนตามรายละเอียดที่เขียนบรรยายลักษณะของงาน การปฏิบัติ หรือคุณลักษณะในแต่ละระดับ (1-4) โดยนำประเด็นการประเมินมาขยายเป็นรายละเอียดออกมาเป็นเชิงปริมาณให้มากที่สุด แต่ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็จำเป็นต้องเขียนเป็นเชิงคุณภาพ

3) การให้คะแนนแยกประเด็นอย่างแท้จริง เป็นการเขียนเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละประเด็น โดยทุกประเด็นมีรายละเอียดเป็น 4 ระดับ เมื่อให้คะแนนตามเกณฑ์ในทุกประเด็นแล้ว จะไม่นำคะแนนมารวมกัน เป็นการรายงานคุณภาพของทุกประเด็น เช่น การให้คะแนนงานเขียนเนื้อหาสาระได้ระดับ 3 การใช้ภาษาได้ระดับ 4 ลำดับเนื้อเรื่องได้ระดับ 2 และรูปแบบงานเขียนได้ระดับ 2 เป็นต้น การให้แยกประเด็นนี้เหมาะสำหรับใช้พัฒนาคุณภาพของแต่ละองค์ประกอบมากกว่าสรุปภาพรวม

4) การให้คะแนนแยกโดยการปรับแต่ง เป็นการให้คะแนนโดยแยกเป็นประเด็น แต่นำคะแนนที่ได้ในทุกประเด็นมารวมกันแล้วจึงกำหนดระดับการประเมิน ซึ่งจะมีแนวทางการให้คะแนนเหมือนการแยกประเด็นอย่างแท้จริง แต่ต้องนำคะแนนมารวมกัน แล้วให้ระดับการประเมินต่อไป

3.2) การกำหนดน้ำหนัก ประเด็นการประเมินมีความสำคัญที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของชิ้นงานว่าเป็นของสาระใด ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างของการนำเสนอผลงาน (ทักษะ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน				น้ำหนัก (10)
	4	3	2	1	
เนื้อหา - ถูกต้อง - ครอบคลุม - ชัดเจน - สื่อประกอบ	ครบทุกข้อ	ขาด 1 ข้อ	ขาด 2 ข้อ	ขาด 3 ข้อ	4
การใช้ภาษา - อักษรถูกต้อง - สำนวนดี - กระชับ ชัดเจน - ไม่วกวน	ครบทุกข้อ	ขาด 1 ข้อ	ขาด 2 ข้อ	ขาด 3 ข้อ	3
บุคลิกภาพ - ท่าทางดี - สีหน้ายิ้มแย้ม - เสียงดังฟังชัด - ดึงดูดความสนใจ	ครบทุกข้อ	ขาด 1 ข้อ	ขาด 2 ข้อ	ขาด 3 ข้อ	3

จากตัวอย่างการประเมิน การนำเสนอผลงาน จะเห็นว่ามีการกำหนดคุณลักษณะหรือคุณภาพย่อยของประเด็นการประเมิน จึงต้องวิเคราะห์ให้ได้เท่ากับระดับคะแนนหรือมากกว่า เป็นรูปแบบหนึ่งที่ย้ำต่อการทำเกณฑ์การให้คะแนน เมื่อกำหนดน้ำหนักเข้าในประเด็นการประเมินจะได้รับคุณภาพเป็นดังนี้

32 - 40	คะแนน	ดีมาก
28 - 31	คะแนน	ดี
24 - 24	คะแนน	พอใช้
10 - 23	คะแนน	ปรับปรุง

4.3 การสร้างเครื่องมือในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทำได้
อย่างไร

การสร้างเครื่องมือในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการครูผู้สอนต้องวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่า มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้อะไรบ้าง คณะครูผู้สอนอาจต้องมาสร้างเครื่องมือร่วมกัน โดยใช้แนวทางดังกล่าวข้างต้น และการประเมินผลก็มีอยู่ 3 เรื่อง คือ ผลงาน (ความคิด) การปฏิบัติ (ทักษะ) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่วนในผลงานอาจประกอบด้วยหลายสาระการเรียนรู้ก็สามารถสร้างเครื่องมือประเมินผล แยกสาระการเรียนรู้ให้ชัดเจนได้ ซึ่งการประเมินตามสภาพจริง สามารถเลือกใช้การประเมินได้หลายวิธี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การประเมินตามสภาพจริง	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
1. การประเมินตามสาระการเรียนรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบ 2. บันทึกผลการปฏิบัติงาน 3. สรุปผลการทดลอง 4. ทำรายงาน 5. พิจารณาผลงาน 6. นำเสนอผลงาน 7. สัมภาษณ์ / สอบถาม / สืบถาม 8. ตรวจสอบแบบฝึกหัด 9. ประเมินกระบวนการทำงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบทดสอบ 2. แบบบันทึกผลการปฏิบัติงาน 3. แบบบันทึกผลการทดลอง 4. แบบประเมินการทำรายงาน 5. แบบประเมินผลงาน 6. แบบประเมินการนำเสนอ 7. แบบสัมภาษณ์ / แบบสอบถาม / ผลงาน 8. แบบสัมภาษณ์ / แบบสอบถาม / แบบสืบถาม 9. แบบฝึกหัด 10. แบบประเมินกระบวนการทำงาน
2. การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. พิจารณาเพิ่มสะสมงาน 2. บันทึกการนำเสนอ 3. พิจารณาการอภิปราย 4. พิจารณาการทำโครงการ 5. สร้างชิ้นงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบประเมินเพิ่มสะสมงาน 2. แบบบันทึกการนำเสนอ 3. แบบบันทึกการอภิปราย 4. แบบบันทึกการทำโครงการ 5. แบบประเมินชิ้นงาน
3. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตโดยครู / ผู้ปกครอง / เพื่อนนักเรียน 2. บันทึกพฤติกรรมด้วยตนเอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสังเกตพฤติกรรม 2. แบบบันทึกพฤติกรรม

การประเมินผลการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ต้องประเมินให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ เพราะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นแนวคิดที่ได้จากสภาพความเป็นจริง หรือชีวิตจริงที่ว่า การทำงานหรือการแก้ปัญหาใด ๆ จะมีการนำองค์ความรู้หรือทักษะต่าง ๆ ที่

เป็นศักยภาพของคนที่มืออยู่มาสร้าง แต่งเติม ปรับปรุงหรือแก้ปัญหาให้ผลงานของตนเป็นผลสำเร็จ ดังนั้น การประเมินผลการเรียนรู้อันเกิดจากการเรียนรู้แบบบูรณาการจึงต้องมีการประเมินตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือประเมินอย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทุกด้านของผู้เรียน อันได้แก่ ความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน จะเห็นได้ว่าการประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ต้องกำหนดสิ่ง ที่ต้องการประเมินให้ชัดเจน เกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่สอดคล้อง รวมทั้งการเลือกใช้เครื่องมือ สำหรับการประเมินที่เหมาะสม

5. ข้อควรคำนึงในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

แม้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจะมีคุณประโยชน์ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ดังกล่าวถึงข้างต้น แต่เพื่อให้การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ บรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมาย ผู้สอนควรพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมีลักษณะการเรียนรู้ที่หลากหลาย การเลือกรูปแบบใดจำเป็น ต้องพิจารณาถึงสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และระดับขั้นของผู้เรียน ในช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สาระการเรียนรู้สามารถยืดหยุ่นเชื่อมโยงกันได้ การจัดการเรียนรู้ดำเนินการได้ ง่าย และเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ของช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจในเรื่องที่เรียน อย่างลึกซึ้ง มีกระบวนการเรียนรู้แบบเจาะลึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงชั้นที่ 4 สาระการเรียนรู้แต่ละ กลุ่มมีลักษณะเฉพาะ การเรียนรู้แบบบูรณาการจึงมุ่งเน้นพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการ เรียนรู้ และกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิด ริเริ่มสร้างสรรค์ มีศักยภาพในการเรียนรู้ สามารถสังเคราะห์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สนใจในการศึกษาค้นคว้าทดลองแนวคิดใหม่ ๆ สามารถสรุปแนวคิด ผลการศึกษาค้นคว้า และนำเสนอได้อย่างมี ประสิทธิภาพ มีระบบการบริหารจัดการที่ดี มีภาวะผู้นำ และสามารถทำงานอย่างเป็นระบบ

2) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการประชุมปรึกษาหารือ วางแผนและปฏิบัติร่วมกัน การดำเนินการจำเป็นต้องมีระบบการบริหาร จัดการที่ดี เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการคิด วางแผนการจัดการเรียนรู้และร่วมมือกันอย่ างสร้างสรรค์

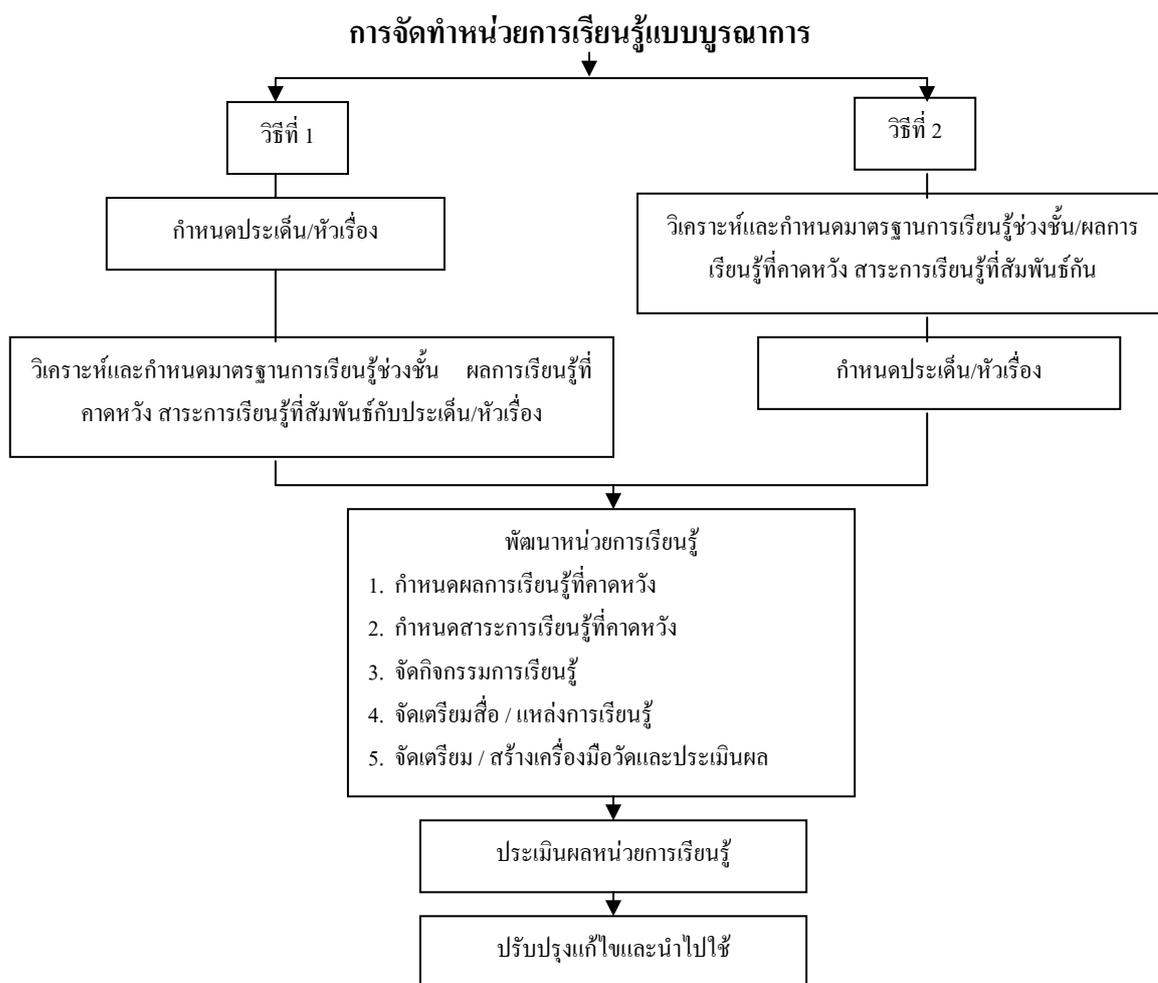
3) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย บางครั้งจำเป็นต้อง ใช้เวลาในการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เรียน ผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่ โดยทั่วไปในปัจจุบันมักนิยมกำหนดตารางสอนเป็นรายชั่วโมง ผู้สอนแต่ละคนต้องรับผิดชอบใน การจัดการเรียนรู้ในสาระของตนเอง ซึ่งไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระ

การเรียนรู้ที่ต้องการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน อาจมีชั่วโมงสอนไม่ตรงกัน หรือบางครั้งมีชั่วโมงสอนตรงกันแต่เนื้อหาที่ใช้เรียนชั่วโมงนั้นไม่สามารถบูรณาการกันได้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จึงควรดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดทำโครงสร้างเวลาเรียนของสถานศึกษา

4) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จำเป็นต้องมีการประชุมวางแผนการจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์และประเมินผลร่วมกัน ผู้สอนบางคนไม่ถนัดในการจัดการ ไม่คุ้นเคยที่จะสอนหรือทำงานร่วมกับผู้อื่น ไม่มั่นใจในสิ่งที่ตนเองดำเนินการ มีความวิตกกังวลว่าวิชาการที่ตนเองเชี่ยวชาญจะไร้คุณค่า สาระที่อยากให้เกิดก็ได้เรียนรู้จะขาดหายไป การวางแผนการจัดการเรียนรู้ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นถึงประโยชน์และความจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ พัฒนาทักษะ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการทำงาน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

ตัวอย่างแนวการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

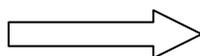
การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 ซึ่งถ้าแบ่งโดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถแบ่งประเภทการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ 2 ประเภท คือ การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีแนวทางในการจัดทำได้ 2 วิธี ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจน และเห็นภาพการบูรณาการตั้งแต่หลักสูตรสู่การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน นั่นก็คือจะต้องมีการบูรณาการตั้งแต่การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เนื่องจากหน่วยการเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญในการนำมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ต้องมีลักษณะการบูรณาการด้วยเช่นกัน ดังตัวอย่างที่จะนำเสนอต่อไป สำหรับในขั้นตอนนี้จะขอเสนอแผนภาพ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทั้ง 2 วิธีดังนี้

ต่อไปนี้จะยกตัวอย่างการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามวิธีที่ 1 และการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามวิธีที่ 2 ตามลำดับดังนี้

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ 1

1. การกำหนดประเด็น / หัวเรื่อง

ภาษาสรรค์สร้างชีวิต

- 1) ผู้เรียนสนใจเป็นประเด็นปัญหา ข้อคำถาม
- 2) สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน
- 3) เหมาะสมกับพัฒนาการและความสามารถของผู้เรียน
- 4) สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ในสาระต่าง ๆ ได้หลากหลาย
- 5) มีสื่อ / แหล่งการเรียนรู้พอเพียง

<p>2. วิเคราะห์ และ กำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับ ประเด็น / หัวเรื่อง</p>	<p>มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น</p> <p>สาระที่ 1 การอ่าน</p> <p>ท 1.1.2</p> <p>สามารถแยกข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ สรุปความ หาคำสำคัญในเรื่องที่อ่านและใช้แผนภาพ โครงเรื่อง หรือแผนภาพ ความคิด พัฒนาความสามารถ การอ่าน นำความรู้ ความคิด จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์ และ ใช้การอ่าน เป็นเครื่องมือการพัฒนาตน การตรวจสอบความรู้ และค้นคว้าเพิ่มเติม</p>	<p>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง</p> <p>1. อ่านได้ถูกต้องตาม อักษรวิธี</p> <p>2. อ่านบทอ่านต่าง ๆ แล้ว สามารถจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความ และสรุป ความจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>3. ใช้กระบวนการอ่าน พัฒนาการอ่านที่มีความ ชับซ้อนตามวัยของผู้เรียน และนำความรู้ความคิดที่ ได้จากการอ่านไปใช้คิด แก้ปัญหาตัดสินใจ คาดการณ์ และพัฒนา ตน</p>	<p>สาระการเรียนรู้</p> <p>1. การอ่านเชิง วิเคราะห์ความ ตีความ สรุป ความ</p> <p>2. การใช้แผน ภาพ ความคิด พัฒนาความ เข้าใจในการอ่าน และสรุปความ</p> <p>3. การใช้ กระบวนการอ่าน แสวงหาความรู้</p>
<p>1) ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังในกลุ่มสาระการ เรียนรู้</p> <p>2) ศึกษาสาระการเรียนรู้ช่วง ชั้น สาระการเรียนรู้รายปี</p> <p>3) กำหนดผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง และสาระการ เรียนรู้ที่เกี่ยวข้องให้ สัมพันธ์กับหัวเรื่องที่สอน พร้อมทั้งกำหนดเวลา สำหรับการจัดการเรียนรู้ (ในที่นี้ใช้เวลา 4 ชั่วโมง)</p>			

<p>2. วิเคราะห์ และ กำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับ ประเด็น / หัวเรื่อง</p>	<p>มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น</p> <p>ท 1.1.3</p> <p>สามารถอ่านในใจและอ่าน ออกเสียงบทร้อยแก้วและบท ร้อยกรอง ได้คล่อง และ รวดเร็วถูกต้องตามลักษณะ คำประพันธ์ และอักษรวิธี และจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่า ทางความคิด และความงดงาม ทางภาษาสามารถอธิบาย ความหมายและคุณค่า นำไปใช้อ้างอิงเลือกอ่าน</p>	<p>ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง</p> <p>1. อ่านในใจและอ่าน ออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้เร็ว และคล่อง อ่านถูกต้อง ตามอักษรวิธีและ ลักษณะคำประพันธ์ด้วย เสียงดังฟังชัดเจนและมี บุคลิกการอ่านที่ดี</p> <p>2. อธิบายความหมาย และ</p>	<p>สาระการเรียนรู้</p> <p>1. การอ่านออก เสียงบทร้อย กรองอย่าง ถูกต้องตาม ลักษณะคำ ประพันธ์</p> <p>2. การอธิบาย ความหมายและ คุณค่าของบท อ่าน</p>
---	--	---	---

<p>หนังสือ และสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และ สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ตามจุด ประสงค์อย่างกว้างขวาง และมีมารยาทการอ่าน และนิสัย รัก การอ่าน</p>	<p>คุณค่าของบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองจาก การอ่าน</p> <p>3. เลือกอ่านหนังสือและ สื่อสารสนเทศทั้งสื่อ สิ่งพิมพ์และ อิเล็กทรอนิกส์ที่เป็น ประโยชน์จากห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ</p> <p>4. แสดงมารยาทในการ อ่านปฏิบัติตามระเบียบ และจดบันทึกข้อมูลที่ สำคัญจากการอ่าน และมี นิสัยรักการอ่าน</p>	<p>3. มารยาทการ อ่านและนิสัยรัก การอ่าน</p>
---	---	---

2. วิเคราะห์ และ กำหนด มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับ ประเด็น / หัวเรื่อง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>สาระที่ 2 การเขียน</p> <p>ท 3.1.2</p> <p>มีมารยาทการเขียน และนิสัย รักการเขียน และการศึกษาค้นคว้าโดยใช้ทักษะการเขียน จดบันทึก ข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และ การสังเกตอย่างเป็นระบบ นำ วิธีการของแผน ภาพความคิด มาพัฒนางานเขียนและการ รายงานและเขียนสื่อ สารได้ ตามจุดประสงค์อย่างมี มารยาททางสังคม</p>	<p>1.เขียนบทร้อยแก้วได้ ถูกต้องตามหลัก ภาษาไทยและเขียนบท ร้อยกรองได้ถูกต้องตาม ลักษณะคำประพันธ์</p> <p>2. เขียนเรื่องราวที่ สัมพันธ์กับชีวิตจริง เรื่องราวจากจินตนาการ และเชิงสร้างสรรค์</p> <p>3. เขียนบันทึกความรู้ ความคิดเห็นประสบการณ์ และเหตุการณ์เป็นข้อความแสดงความคิดเห็น และแสดงทักษะการ เขียนอย่างถูกต้องตาม หลัก การใช้หลักภาษา ด้วยลายมือที่อ่านง่าย</p>	<p>1. การเขียนบท ร้อยแก้วและบท ร้อยกรองอย่าง ถูกต้องตามหลัก ภาษาไทยและ ลักษณะคำ ประพันธ์</p> <p>2. การเขียน แสดงความ คิดเห็นอย่าง สร้างสรรค์</p>

<p>สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด ท 3.1.1 สามารถจับประเด็นสำคัญและรายละเอียด แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นสรุปความ วิเคราะห์เรื่องตามข้อเท็จจริง เข้าใจจุดประสงค์ของเรื่อง และของผู้พูด เข้าใจถ้อยคำการใช้ น้ำเสียง กิริยาท่าทางของผู้พูด สามารถรับสารจากการฟังและการดู โดยตั้งข้อสังเกตเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในชีวิตจริง แสดงความรู้ ความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง และดูอย่างกว้างขวาง</p>	<p>1. เข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องและของผู้พูด การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง กิริยาท่าทางของผู้พูด ตั้งข้อสังเกตเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในชีวิตจริง และความรู้ ความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและเรื่องที่ดู 2. จับใจความวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นสรุปและแสดงความคิดเห็นเรื่อง ที่ฟัง เรื่องที่ดู</p>	<p>1. การเข้าใจจุดประสงค์ของเรื่อง ของผู้พูด การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง กิริยาท่าทางจากเรื่องที่ฟัง และดู 2. การจับใจความวิเคราะห์ และแสดงความ คิดเห็นอย่างมี วิจารณญาณ</p>
---	---	--

2. วิเคราะห์ และ กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับ ประเด็น / หัวเรื่อง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>ท 3.1.2 สามารถสนทนาโต้ตอบ พูด แสดงความรู้ ความคิด วิเคราะห์เรื่องราว พูดต่อหน้าชุมชน และพูดรายงาน โดยใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่เรื่อง และจุด ประสงค์ตามหลักการพูด มีมารยาทการฟัง การดู และการพูด</p> <p>สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา ท 4.1.2 สามารถใช้คำ กลุ่มคำตามชนิดและหน้าที่ มาเรียบเรียงเป็นประโยค ใช้ประโยค สื่อสารได้ชัดเจน รู้จักใช้คำที่มีความหมายโดยตรงและ</p>	<p>1. สนทนา โต้ตอบ แสดงความรู้ ความคิดเห็น วิเคราะห์เรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ใช้ถ้อยคำและภาษาได้ ถูกต้องตามหลักการ ใช้ภาษา 2. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด</p> <p>- ใช้คำและกลุ่มคำตามชนิดและหน้าที่ เรียบเรียงเป็นประโยคได้ ถูกต้องตามหลักการ ใช้ภาษาทั้งการพูดและการ</p>	<p>1. หลักการพูด การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างมี วิจารณญาณ 2. มารยาทการฟัง การดู และการพูด</p> <p>- การใช้ประโยคตามหลัก ภาษาไทยทั้งการพูดและ การเขียน</p>

<p>ความหมายโดยนัย</p> <p>ท 4.2.3</p> <p>ใช้ภาษาอย่างถูกต้องมี</p> <p>คุณธรรมโดยการพูด และ</p> <p>เขียนตามความ เป็นจริงและ</p> <p>เหมาะแก่สถานการณ์ไม่สร้าง</p> <p>ความเสียหาย แก่ผู้อื่น ใช้</p> <p>ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เป็น</p> <p>ประโยชน์ต่อส่วนรวมและ</p> <p>สร้างความสามัคคีสอดคล้อง</p> <p>กับชนบ</p> <p>ธรรมเนียม ประเพณี และ</p> <p>วัฒนธรรม เข้าใจการใช้</p> <p>ภาษาของกลุ่มบุคคลใน</p> <p>ชุมชน</p>	<p>เขียน</p> <p>1. ใช้ภาษาที่สุภาพ</p> <p>เหมาะสมกับกาลเทศะ</p> <p>ตรงตามความเป็นจริง</p> <p>ทั้งการพูดและการเขียน</p> <p>2. ใช้ภาษาในการ</p> <p>สื่อสารอย่างสร้างสรรค์</p> <p>สอดคล้องกับ</p> <p>ขนบธรรมเนียมประเพณี</p> <p>และวัฒนธรรมไทย</p>	<p>1. การใช้ภาษา</p> <p>พูดและภาษา</p> <p>เขียนได้</p> <p>เหมาะสมกับ</p> <p>บุคคล</p> <p>สถานการณ์และ</p> <p>ขนบธรรมเนียม</p> <p>ประเพณี และ</p> <p>วัฒนธรรมไทย</p> <p>2. การใช้ภาษา</p> <p>อย่างสร้างสรรค์</p>
---	---	---

2. วิเคราะห์ และ กำหนด
มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ
สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับ
ประเด็น / หัวเรื่อง

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<p>สาระที่ 5 วรรณคดี และ</p> <p>วรรณกรรม</p> <p>ท 5.1.1</p> <p>สามารถเลือกอ่านหนังสือได้</p> <p>หลากหลายทั้งนิทาน ตำนาน</p> <p>เรื่องสั้น สารคดี บทความ บท</p> <p>ร้อยกรอง บทละคร ตาม</p> <p>จุดประสงค์ของการอ่าน ใช้</p> <p>หลักการพิจารณาหนังสือ</p> <p>พิจารณาให้เห็นคุณค่าและ</p> <p>นำไปใช้ในชีวิจริง</p>	<p>1. อ่านนิทาน ตำนาน</p> <p>เรื่องสั้น สารคดี</p> <p>บทความ บทร้อยกรอง</p> <p>และบทละครที่มีระดับ</p> <p>ความยากง่ายได้ตามวัย</p> <p>2. ตระหนักในคุณค่า</p> <p>และนำไปใช้ในชีวิจริง</p>	<p>การอ่านหนังสือ</p> <p>ประเภทต่าง ๆ</p> <p>นิทาน</p> <p>บทร้อยกรอง</p> <p>ตำนาน</p> <p>เรื่องสั้น</p> <p>สารคดี</p> <p>บทความ</p> <p>บทละคร</p>

3. การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

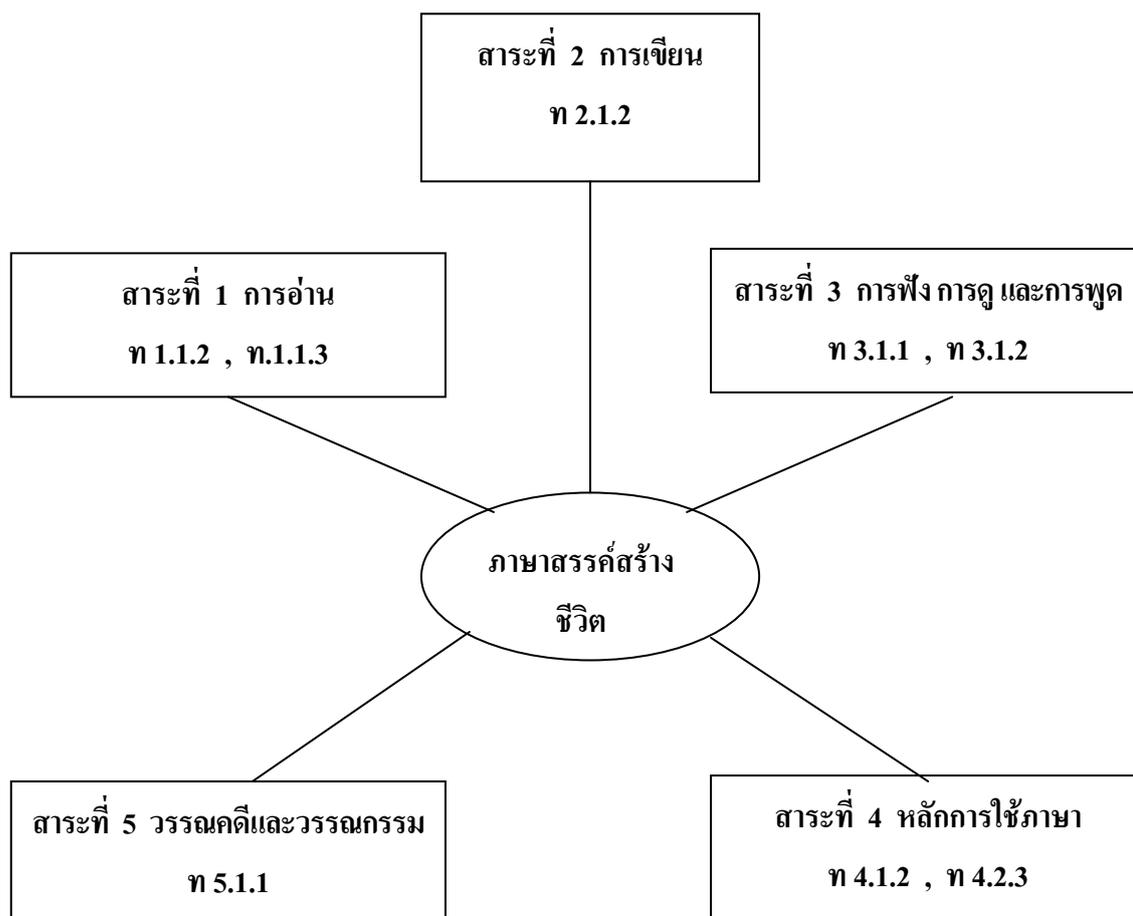
การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เป็นกระบวนการในการจัดทำสิ่งต่อไปนี้

- * กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- * กำหนดสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
- * จัดกิจกรรมการเรียนรู้
- * จัดเตรียมสื่อ / แหล่งการเรียนรู้
- * จัดเตรียม / สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล

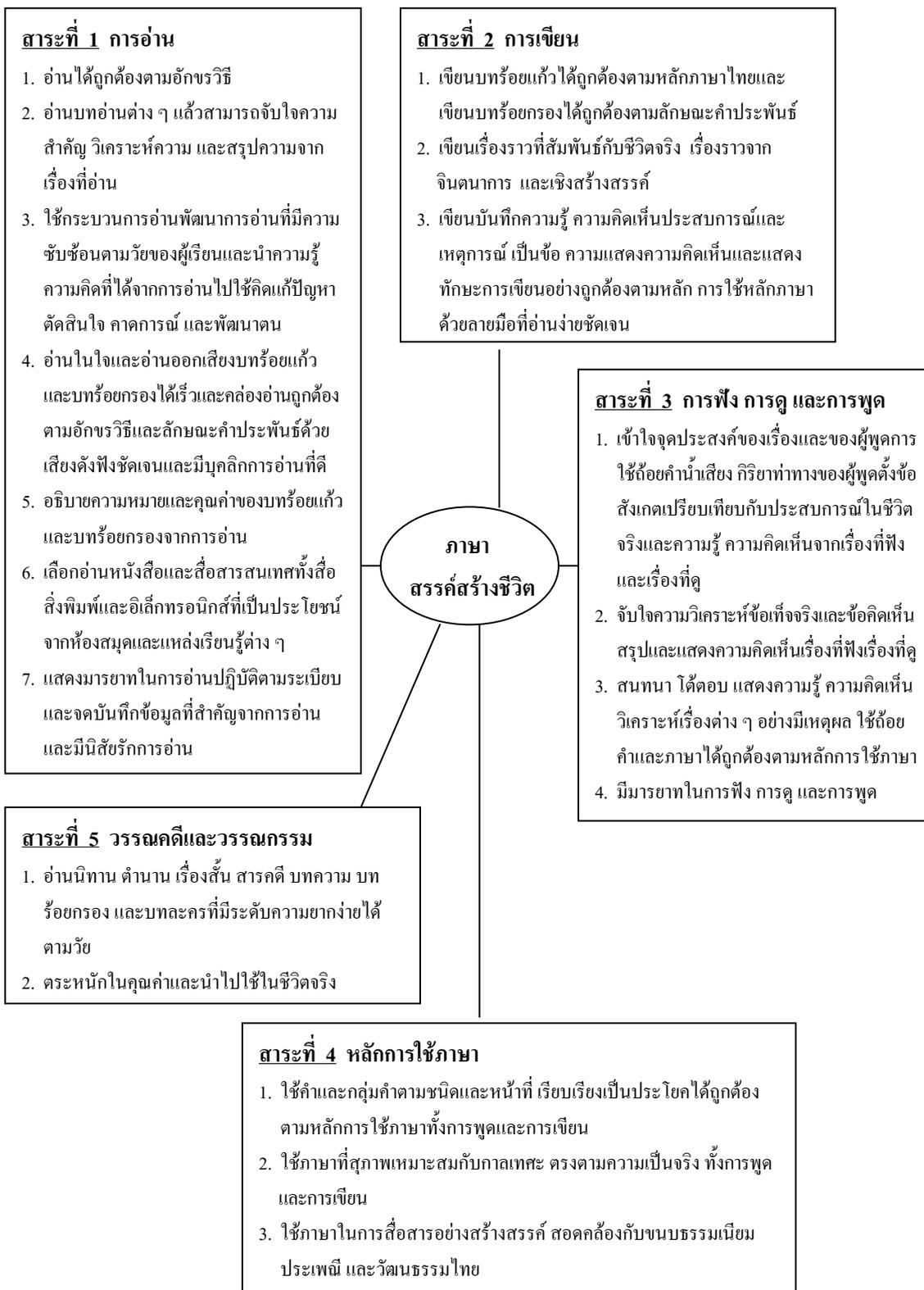
ขั้นตอนนี้เป็นกรนำผลการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้สู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ผังมโนทัศน์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
- 2) ผังมโนทัศน์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 3) ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้
- 4) แผนการจัดการเรียนรู้
 - * สาระสำคัญ (ถ้ามี)
 - * จุดประสงค์การเรียนรู้
 - * สาระการเรียนรู้
 - * กิจกรรมการเรียนรู้
 - * สื่อ / แหล่งการเรียนรู้
 - * การวัดและประเมินผล
 - * บันทึกหลังการสอน

ผังมโนทัศน์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ภาษาสรรค์สร้างชีวิต
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ภาษาสรรค์สร้างชีวิต
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลา 4 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ชื่อหน่วย ภาษาสร้างสรรค์ชีวิต เวลา 4 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ภาษาไทยนอกจากเป็นเครื่องมือในการสื่อสารของชนชาวไทย ภาษาไทยยังเป็นภูมิปัญญาให้รู้จักความดี ความงาม และความจริงอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต

การเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์ จะช่วยให้เห็นคุณค่า แง่คิด และการนำไปใช้ในชีวิตจริง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 จับใจความ วิเคราะห์ความ และสรุปความจากเรื่องที่ฟังและอ่านได้ (ท 1.1.2 , ท 3.1.1)
- 2.2 อ่านได้ถูกต้องตามอักขรวิธี และลักษณะคำประพันธ์ (ท 1.1.3)
- 2.3 จำแนกข้อคิดและคุณค่าที่ได้จากการฟังและการอ่าน (ท 1.1.3)
- 2.4 แสดงความคิดเห็นเชิงโต้แย้ง โน้มน้ำอย่างมีเหตุผล และสร้างสรรค์ (ท 3.1.2)
- 2.5 เลือกใช้ภาษาในการพูดและเขียนได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล สถานการณ์อย่างมีวัฒนธรรมและคุณธรรม (ท 2.1.2 , ท 4.1.2)
- 2.6 ปฏิบัติงานกลุ่มโดย อ่าน เขียน ฟัง ดู และ พูดอย่างสร้างสรรค์เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย (ท 4.2.3)
- 2.7 บอกคุณค่าและการนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ (ท 5.1.1)
- 2.8 มีความรับผิดชอบ มีวินัยและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. สาระการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

- 1.1 การอ่านเชิงวิเคราะห์ความ ดีความ สรุปความ
- 1.2 การใช้แผนภาพความคิด พัฒนาความเข้าใจในการอ่านและสรุปความ
- 1.3 การใช้กระบวนการอ่านแสวงหาความรู้
- 1.4 การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองอย่างถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์
- 1.5 การอธิบายความหมายและคุณค่าของบทอ่าน
- 1.6 มารยาทการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

2.1 การเขียนบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองอย่างถูกต้องตามหลักภาษาไทย และลักษณะ คำประพันธ์

2.2 การเขียนแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

3.1 การเข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องของผู้พูด การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง กิริยาท่าทางจากเรื่องที่ฟังและดู

3.2 การจับใจความ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีวิจารณญาณ

3.3 หลักการพูด การพูดแสดงความคิดเห็นอย่างมีวิจารณญาณ

3.4 มารยาทการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

4.1 การใช้ประโยคตามหลักภาษาไทยทั้งการพูดและเขียน

4.2 การใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนได้เหมาะสมกับบุคคล สถานการณ์และขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม

4.3 การใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

การอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ นิทาน บทร้อยกรอง ตำนาน เรื่องสั้น สารคดี บทความ บทละคร

4. กิจกรรมการเรียนรู้

4.1 ให้นักเรียนฟังเทปกลอน 8 “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” และให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับกลอน 8 ที่ฟังนั้นให้แง่คิดในเรื่องใดบ้าง แล้วสรุปไว้บนกระดานดำ เช่น การพึ่งตนเองด้วยความอดทน ความมานะพยายาม คุณค่าของอาชีพสุจริต เป็นต้น (ท 3.1.1 , ท 3.1.2)

4.2 ให้นักเรียนอ่านบทกลอน 8 “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” ให้พร้อมเพรียงกันทั้งห้อง แล้วให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาและสรุปลักษณะของกลอน 8 ครูให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการแต่งบทกลอน 8 ที่มีลักษณะบังคับในการแต่ง เช่น จำนวนวรรค จำนวนคำ สัมผัสนอก เสียงวรรณยุกต์ ความไพเราะของกลอน เป็นต้น และหาอาสาสมัครให้ออกมาอ่านรายคน ประมาณ 3-5 คน แล้วให้เพื่อนร่วมกันประเมินการอ่านในด้านความถูกต้องตามอักขรวิธี เช่น ออกเสียงคำ ออกเสียงตัว ร ล ควบกล้ำ อ่านได้ถูกต้องจังหวะ และถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ จากนั้นให้นักเรียนทุกคนเขียนกลอน 8 ด้วยตัว

บรรจงเต็มบรรทัดอย่างถูกต้องลงในสมุด และให้หาคำใหม่ พร้อมค้นหาความหมายจากพจนานุกรม (ท 1.1.2 , ท 1.1.3 , ท 2.1.2)

4.3 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5-7 คน จากนั้นให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย และแสดงความคิดเห็นในประเด็น “อาชีพที่มีเกียรติคืออะไร ทำอย่างไรจึงจะประกอบอาชีพอย่างมีเกียรติ” จากนั้นให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการอภิปรายของแต่ละกลุ่ม (ท 3.1.1 , ท 3.1.2 , ท 4.2.3)

4.4 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม ตามความสมัครใจ เพื่อให้ได้วาทีใน 2 หัวข้อ หัวข้อละ 2 กลุ่ม แยกเป็นฝ่ายเสนอและฝ่ายค้าน หัวข้อที่ 1 “มีเกียรติดีกว่ามีเงิน” และหัวข้อที่ 2 “อาชีพเกษตรกรดีกว่าค้าขาย” (ท 3.1.1 , ท 3.1.2 , ท 4.2.3)

4.5 ให้นักเรียนร่วมกันสรุปประเด็น ข้อคิดเห็นที่ได้จากการโต้วาที พร้อมทั้งให้แสดงความคิดเห็นเข้าสู่การนำไปใช้ในชีวิตจริง (ท 3.1.1 , ท 3.1.2)

4.6 มอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนจัดทำรายงาน ด้วยการไปสำรวจบุคคลชุมชนที่มีความมานะพยายาม มุ่งมั่นในการประกอบอาชีพสุจริต จนประสบผลสำเร็จ โดยให้ระบุถึงอาชีพ และแนวทางในการประกอบอาชีพจนประสบผลสำเร็จ ตลอดจนแง่คิดที่ได้จากบุคคลที่ไปศึกษา (ท 4.1.2 , ท 5.1.1)

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 สิ่งพิมพ์

กลอน 8 “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน”

5.2 เอกสารเสริมความรู้

- * ใบความรู้เรื่อง การประพันธ์กลอน 8
- * พจนานุกรม

5.3 แหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม

- * ห้องสมุด
- * บุคคลในชุมชน

6. การวัดและประเมินผล

6.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 1) ประเมินการฟัง การดู และการพูด
- ประเด็นการประเมิน

- การจับใจความเรื่องที่ฟัง
- การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
- มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

2) ประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

ประเด็นการประเมิน

- น้ำเสียง ลีลา และอารมณ์
- อักษรวิธี
- ท่วงทำนองและจังหวะ
- ทำท่างในการอ่าน
- ความมั่นใจในการอ่าน

3) ประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

ประเด็นการประเมิน

- ความสนใจใฝ่รู้
- ความรับผิดชอบ
- ความมีวินัย
- การทำงานร่วมกับผู้อื่น

4) ประเมินการเขียนแสดงความคิดเห็น

ประเด็นการประเมิน

การลำดับความคิดได้เหมาะสม

จำแนกประเด็นได้ถูกต้อง

เขียนสรุปประเด็นของเรื่องได้ชัดเจน

เขียนแสดงความคิดเห็นได้เชื่อมโยงสัมพันธ์กันกับประเด็น / หัวเรื่อง

6.2 เกณฑ์การให้คะแนนในการประเมิน ดังตัวอย่างหน้า 26-27

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

...../...../.....

(ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนน)

การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
ความสนใจ ใฝ่รู้	มีความสนใจใฝ่รู้ทุกเรื่อง กระตือรือร้นในการเรียน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม กล้าซักถามปัญหาที่สงสัย	มีความสนใจใฝ่รู้ทุกเรื่อง กระตือรือร้นในการเรียน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ไม่กล้าซักถามปัญหาที่สงสัย	มีความสนใจใฝ่รู้ทุกเรื่อง กระตือรือร้นในการเรียน ค้นคว้าหาความรู้	ไม่ค่อยสนใจใฝ่รู้ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ไม่กล้าซักถาม	1
ความ รับผิดชอบ	รับผิดชอบทำกิจกรรมทุกอย่างด้วยความเต็มใจ เสร็จตรงตามเวลา ผลงานเรียบร้อย	รับผิดชอบทำกิจกรรมทุกอย่างด้วยความเต็มใจ เสร็จตรงตามเวลา งานไม่เรียบร้อย	รับผิดชอบทำกิจกรรมทุกอย่างด้วยความเต็มใจ แต่งานไม่เสร็จ	ขาดความรับผิดชอบในการทำกิจกรรม	1
ความมีวินัย	มีวินัยในตนเอง ควบคุมตนเองได้ แม้ครูจะไม่ควบคุม และปฏิบัติจนเป็นนิสัย	มีวินัยในตนเอง ควบคุมตนเองได้ แม้ครูจะไม่ควบคุม	มีวินัยในตนเอง ควบคุมตนเองได้ในบางครั้ง	ขาดวินัยในตนเอง ครูต้องคอยควบคุม	1
การทำงาน ร่วมกับ ผู้อื่น	แบ่งปันวัสดุอุปกรณ์แก่เพื่อนๆ ที่เดือดร้อนจนเป็นนิสัย	แบ่งปันวัสดุอุปกรณ์แก่เพื่อนๆ ที่เดือดร้อนบ่อยครั้ง	แบ่งปันวัสดุอุปกรณ์แก่เพื่อนๆ ที่ตนเองรักเท่านั้น	ขาดความเอื้อเฟื้อเห็นแก่ตัว ไม่สนใจความรู้สึกของใคร	1

สรุประดับคุณภาพ

ระดับ 4	คะแนน	14 - 16	หมายถึง	ดีมาก
ระดับ 3	คะแนน	11 - 13	หมายถึง	ดี
ระดับ 2	คะแนน	8 - 10	หมายถึง	พอใช้
ระดับ 1	คะแนน	4 - 7	หมายถึง	ปรับปรุง

(ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนน)

การประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ				น้ำหนัก
	4	3	2	1	
น้ำเสียง ลีลา และ อารมณ์	น้ำเสียงชัดเจน สามารถแสดง อารมณ์สอดคล้อง ตรงตามเนื้อเรื่อง	น้ำเสียงชัดเจน สามารถสื่ออารมณ์ ได้	น้ำเสียงชัดเจน แต่ ไม่สามารถสื่อ อารมณ์ได้	น้ำเสียงไม่ค่อย ชัดเจน อ่าน ตะกุกตะกัก	1
อักขรวิธี	อ่านออกเสียง ถูกต้องตามอักขรวิธี อ่านคำ ร ล คำควบ กล้ำ ถูกต้องชัดเจน ทุกคำ	อ่านออกเสียง ถูกต้องตามอักขรวิธี อ่านคำ ร ล คำควบ กล้ำ ถูกต้องชัดเจน ผิด 1-3 คำ	อ่านออกเสียง ถูกต้องตามอักขรวิธี อ่านคำ ร ล คำควบ กล้ำ ถูกต้องชัดเจน ผิด 4-6 คำ	อ่านออกเสียง ถูกต้องตาม อักขรวิธี อ่านคำ ร ล คำควบกล้ำ ถูกต้องชัดเจน ผิด มากกว่า 6 คำ	1
ท่วงทำนอง และจังหวะ	อ่านถูกต้องตาม ลักษณะของคำ ประพันธ์ชนิดนั้น ๆ ท่วงทำนองและ จังหวะถูกต้อง	อ่านถูกต้องตาม ลักษณะของคำ ประพันธ์ชนิดนั้น ๆ ท่วงทำนองและ จังหวะ ผิด 1-2 จุด	อ่านถูกต้องตาม ลักษณะของคำ ประพันธ์ประเภท นั้น ๆ ท่วงทำนอง และจังหวะ ผิด 3-4 จุด	อ่าน ไม่ถูกต้องตาม ลักษณะของคำ ประพันธ์ประเภท นั้น ๆ ผิดทั้งจังหวะ และทำนองหลาย จุด	1
ท่าทางใน การอ่าน	วางท่าทางในการ อ่านได้ถูกต้อง เหมาะสม จับ หนังสือถูกวิธี	วางท่าทางในการ อ่านได้ถูกต้อง เหมาะสม จับ หนังสือ ไม่ถูกวิธี	วางท่าทางในการ อ่าน ไม่ถูกต้อง จับ หนังสือถูกวิธี	วางท่าทางในการ อ่าน ไม่เหมาะสม จับหนังสือ ไม่ถูก วิธี	1
ความมั่นใจ ในการอ่าน	อ่านถูกต้องรวดเร็ว ไม่ตะกุกตะกัก	อ่านถูกต้องรวดเร็ว ติดขัด 1-2 จุด	อ่านรวดเร็วพอใช้ ติดขัด 3-4 จุด	อ่านไม่คล่อง หยุด สะกิดคำบ่อย ๆ อ่านผิด/ติดขัด 5 จุด ขึ้นไป	1

สรุประดับคุณภาพ

ระดับ 4	คะแนน	21 – 24	หมายถึง	ดีมาก
ระดับ 3	คะแนน	17 – 20	หมายถึง	ดี
ระดับ 2	คะแนน	13 – 16	หมายถึง	พอใช้
ระดับ 1	คะแนน	6 - 12	หมายถึง	ปรับปรุง

กลอน 8

คนเป็นที่พึ่งแห่งตน

เราเกิดมาทั้งทีชีวิตหนึ่ง	อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน
ควรคะนึ่งพึ่งตนทนกัดฟัน	คิดบากบั้นตั้งหน้ามานะนำ
กสกิจพณิษขการงานมีเกียรติ	อย่าหยามเหยียดพาลหาว่างานต่ำ
หรือจะชอบวิชาอุตสาหกรรม	เลือกเชิญทำตามถนัดอย่าฝัดวัน
เอาดวงใจเป็นทุนหนุนนำหน้า	เอาปัญญาเป็นแรงมุ่งแข่งขัน
เอาความเพียรเป็นยานประสานกัน	ผลจะบรรลู่สู่ประคุษย์
เงินและทองกองอยู่ประคุษหน้า	คอยเปิดอ้ามือรับไม่จับใส่
ทรัพย์ในดินสินในน้ำออกกล้าไป	แหลมทองไทยพร้อมจะช่วยอำนวยเอย

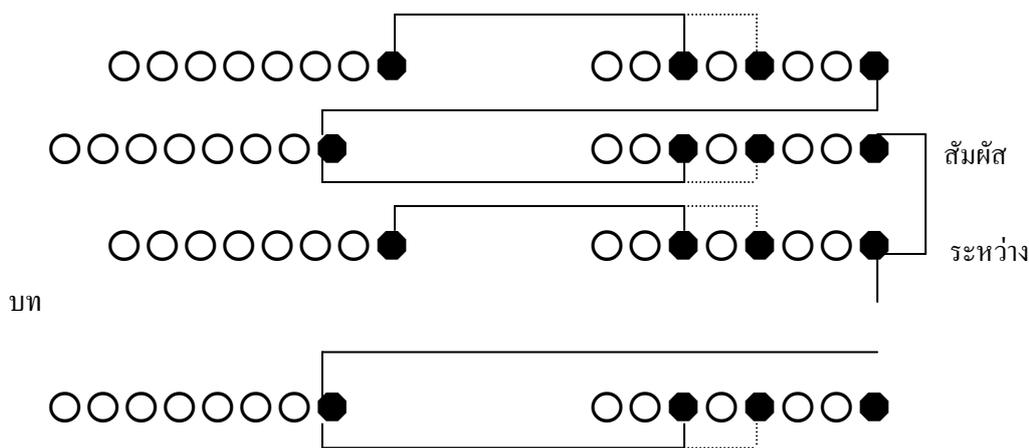
เพิ่ม สวัสดิ์วรรณกิจ

ใบความรู้

การแต่งกลอน 8

กลอน 8 เป็นกลอนสุภาพที่นิยมแต่งกัน มีลักษณะบังคับดังนี้

1. บทหนึ่งมี 4 วรรค วรรคละ 7 ถึง 9 คำ ที่นิยมคือวรรคละ 8 คำ
2. สัมผัสนอก ซึ่งเป็นสัมผัสสระบังคับ ดังนี้

3. เสียงวรรณยุกต์ มีข้อบังคับการใช้เสียงวรรณยุกต์ ดังนี้
 - 1) คำสุดท้ายวรรคระดับ ใช้ได้ทุกเสียง แต่ไม่นิยมเสียงสามัญ
 - 2) คำสุดท้ายวรรคระดับ ใช้เสียงเอก โท หรือจัตวา
 - 3) คำสุดท้ายวรรครองและวรรคส่ง ใช้เสียงสามัญ หรือตรี

ในการแต่งคำประพันธ์ร้อยกรองทุกชนิด ต้องเข้าใจลักษณะบังคับดังกล่าวข้างต้น จะต้องรู้จักเลือกใช้คำให้หลากหลาย เพื่อให้เกิดความไพเราะ และช่วยในการรับส่งสัมผัส หากใช้คำหนึ่งแล้ว ไม่อาจสัมผัสได้ก็ใช้อีกคำหนึ่ง ซึ่งมีความหมายเดียวกันได้

4. ประเมินผลหน่วยความรู้แบบบูรณาการ

การประเมินผลหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ชั้น ผู้บริหาร หรือผู้สอนควรประเมินหน่วยการเรียนรู้ในด้านความสอดคล้องของการจัดหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ กับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นำมาบูรณาการ ความสมบูรณ์ครบถ้วนขององค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ การเรียงลำดับของหน่วยการเรียนรู้ ความเหมาะสมของรูปแบบบูรณาการ ความชัดเจนของการจัดทำผังมโนทัศน์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้ ผังมโนทัศน์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำ สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้

5. ปรับปรุงแก้ไขและข้อเสนอแนะ

นำผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้ที่ได้ มาปรับปรุงแก้ไขหน่วยการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้จริงต่อไป

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิธีที่ 2

**1. วิเคราะห์และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กัน**

ในทางปฏิบัติครูผู้สอนในระดับชั้นเดียวกัน ควรมาร่วมกันพิจารณาว่าในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอนอยู่นั้น มีมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นอะไรบ้าง และวิเคราะห์ว่ามาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด ที่เหมาะสมจะนำมาบูรณาการ แล้วจึงกำหนดประเด็นหรือหัวเรื่อง

ในที่นี้จะยกตัวอย่างในช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นแกน ซึ่งประกอบไปด้วย 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว สาระที่ 2 การอาชีพ สาระที่ 3 การออกแบบและเทคโนโลยี สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ และสาระที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ และเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาสาระที่สอน จึงควรมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และการสาระการเรียนรู้ที่จะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนตลอดทั้งปีของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตัวอย่างนี้จะเป็นการใช้สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัวเป็นแกน ดังต่อไปนี้

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และการสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้ของ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่นำมาบูรณาการ
<p>สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว (ง 1.1.1 ง 1.1.2 ง 1.1.2 ง 1.1.5 ง 1.2.2 ง 1.2.3 ง 1.2.4 ง 1.2.5)</p> <p>1) บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว</p>	<p>ภาษาไทย</p> <p>สาระที่ 1 การอ่าน (ท 1.1.1)</p> <p>สาระที่ 2 การเขียน (ท 2.1.1 ท 2.1.2)</p> <p>สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (ท 3.1.1 ท 3.1.2)</p> <p>สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา (ท 4.1.1)</p> <p>ศิลปะ</p> <p>สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ (ศ 1.1.6)</p> <p>สาระที่ 2 ดนตรี (ศ 2.1.6)</p>

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และการสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้ของ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่นำมาบูรณาการ
	<p>สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม</p> <p>สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม (ส 1.2.3)</p> <p>สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการ ดำเนินชีวิตในสังคม (ส 2.1.3)</p> <p>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>
<p>2) การดูแลรักษาบ้านและบริเวณบ้าน</p> <p>2.1) <u>การดูแลรักษาบ้าน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในการทำความสะดวก * การทำความสะอาด การจัดตกแต่ง ห้องต่าง ๆ 	<p>ภาษาไทย</p> <p>สาระที่ 1 การอ่าน (ท 1.1.1)</p> <p>สาระที่ 2 การเขียน (ท 2.1.1 ท 2.1.2)</p> <p>สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (ท 3.1.1 ท 3.1.2)</p> <p>สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา (ท 4.1.1)</p> <p>ศิลปะ</p> <p>สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ (ศ 1.1.6)</p> <p>ภาษาต่างประเทศ</p> <p>สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (ต 1.1.2)</p> <p>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>
<p>2.2) <u>การดูแลรักษาบริเวณบ้าน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * ลักษณะขยะมูลฝอย * การกำจัดขยะมูลฝอยแต่ละชนิด * การทำความสะอาดทางระบายน้ำ 	<p>ภาษาไทย</p> <p>สาระที่ 1 การอ่าน (ท 1.1.1)</p> <p>สาระที่ 2 การเขียน (ท 2.1.1 ท 2.1.2)</p> <p>สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (ท 3.1.1 ท 3.1.2)</p> <p>สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา (ท 4.1.1)</p> <p>วิทยาศาสตร์</p> <p>สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม (ว 2.1.1)</p> <p>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</p>

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และการสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้ของ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่นำมาบูรณาการ
3) การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	<u>ภาษาไทย</u> สาระที่ 1 การอ่าน (ท 1.1.1) สาระที่ 2 การเขียน (ท 2.1.1 ท 2.1.2) สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (ท 3.1.1 ท 3.1.2) สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา (ท 4.1.1)
6) การเลี้ยงปลาสวยงาม	<u>ภาษาไทย</u> สาระที่ 1 การอ่าน (ท 1.1.1) สาระที่ 2 การเขียน (ท 2.1.1 ท 2.1.2) สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (ท 3.1.1 ท 3.1.2) สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา (ท 4.1.1) <u>คณิตศาสตร์</u> สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ (ค 1.2.4) - การคำนวณราคาต้นทุน <u>วิทยาศาสตร์</u> สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม (ว 2.1.1) <u>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</u>
7) เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย 7.1) <u>การทำความสะอาดเสื้อผ้า</u> * การซักเสื้อผ้า * การรีดเสื้อผ้า	<u>ภาษาไทย</u> สาระที่ 1 การอ่าน (ท 1.1.1) สาระที่ 2 การเขียน (ท 2.1.1 ท 2.1.2) สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (ท 3.1.1 ท 3.1.2) สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา (ท 4.1.1) <u>ศิลปะ</u> สาระที่ 1 ทักษะศิลป์ (ศ 1.1.6) <u>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</u>

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และการสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้ของ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่นำมาบูรณาการ
<p>7.2) <u>การซ่อมแซมเสื้อผ้า</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * การเย็บตะเข็บสวย * การเย็บตะเข็บด้วยจักร 	<p><u>ภาษาไทย</u></p> <p>สาระที่ 1 การอ่าน (ท 1.1.1)</p> <p>สาระที่ 2 การเขียน (ท 2.1.1 ท 2.1.2)</p> <p>สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (ท 3.1.1 ท 3.1.2)</p> <p>สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา (ท 4.1.1)</p> <p><u>ภาษาต่างประเทศ</u></p> <p>สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (ต 1.1.2)</p> <p><u>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</u></p>
<p>8) การประดิษฐ์ของใช้ด้วยเศษวัสดุ ประดิษฐ์ แจกันด้วยกะลามะพร้าว</p>	<p><u>ภาษาไทย</u></p> <p>สาระที่ 1 การอ่าน (ท 1.1.1)</p> <p>สาระที่ 2 การเขียน (ท 2.1.1 ท 2.1.2)</p> <p>สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (ท 3.1.1 ท 3.1.2)</p> <p>สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา (ท 4.1.1)</p> <p><u>วิทยาศาสตร์</u></p> <p>สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม (ว 2.1.1)</p> <p><u>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</u></p>
<p>9) การประดิษฐ์ตอกกุหลายด้วยเกล็ดปลา</p>	<p><u>ภาษาไทย</u></p> <p>สาระที่ 1 การอ่าน (ท 1.1.1)</p> <p>สาระที่ 2 การเขียน (ท 2.1.1 ท 2.1.2)</p> <p>สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (ท 3.1.1 ท 3.1.2)</p> <p>สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา (ท 4.1.1)</p> <p><u>คณิตศาสตร์</u></p> <p>สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ (ค 1.2.4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การคำนวณราคาต้นทุน <p>สาระที่ 2 การวัด การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย</p>

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และการสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้ของ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่นำมาบูรณาการ
	<u>วิทยาศาสตร์</u> สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม (ว 2.1.1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์
10) การทำขนมดอกจอก	<u>ภาษาไทย</u> สาระที่ 1 การอ่าน (ท 1.1.1) สาระที่ 2 การเขียน (ท 2.1.1 ท 2.1.2) สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (ท 3.1.1 ท 3.1.2) สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา (ท 4.1.1) <u>คณิตศาสตร์</u> สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ (ค 1.2.4) - การคำนวณราคาต้นทุน สาระที่ 2 การวัด - การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย คุณลักษณะอันพึงประสงค์
11) การร้อยมาลัยกลม	<u>ภาษาไทย</u> สาระที่ 1 การอ่าน (ท 1.1.1) สาระที่ 2 การเขียน (ท 2.1.1 ท 2.1.2) สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (ท 3.1.1 ท 3.1.2) สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา (ท 4.1.1) <u>คณิตศาสตร์</u> สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ (ค 1.2.4) - การคำนวณราคาต้นทุน สาระที่ 2 การวัด - การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย คุณลักษณะอันพึงประสงค์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และการสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้ของ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่นำมาบูรณาการ
<p>12) การประดิษฐ์ของใช้ที่ทำด้วยผ้า</p> <p>* การทำผ้ากันเปื้อน</p>	<p><u>ภาษาไทย</u></p> <p>สาระที่ 1 การอ่าน (ท 1.1.1)</p> <p>สาระที่ 2 การเขียน (ท 2.1.1 ท 2.1.2)</p> <p>สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด (ท 3.1.1 ท 3.1.2)</p> <p>สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา (ท 4.1.1)</p> <p><u>คณิตศาสตร์</u></p> <p>สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ (ค 1.2.4)</p> <p>- การคำนวณราคาต้นทุน</p> <p><u>คุณลักษณะอันพึงประสงค์</u></p>

2. การกำหนดประเด็น / หัวเรื่อง

การกำหนดประเด็นหรือหัวเรื่องให้สอดคล้องกับการวิเคราะห์และกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กัน ที่ได้จากข้อที่ 1 พร้อมทั้งเรียงลำดับเรื่องให้เหมาะสม กำหนดเวลาเรียนในแต่ละเรื่อง ให้รวมตลอดปีแล้วได้เวลาตามที่โครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้ ในตัวอย่างนี้ใช้เวลาตลอดปี 80 ชั่วโมง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ดังนี้

สาระการเรียนรู้	ประเด็น / หัวเรื่อง	จำนวนชั่วโมง
1) บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว	ครอบครัวที่ฉันรัก	4
2) การดูแลรักษาบ้านและบริเวณบ้าน	บ้านแสนสวย	(8)
2.1) การดูแลรักษาบ้าน		4
* วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาด		
* การทำความสะอาด การจัดตกแต่งห้องต่างๆ		4
2.2) การดูแลรักษาบริเวณบ้าน		
* ลักษณะขยะมูลฝอย		
* การกำจัดขยะมูลฝอยแต่ละชนิด		
* การทำความสะอาดทางระบายน้ำ		
3) การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ การขยายพันธุ์ด้วยวิธีการปักชำ	ไม้ดอกไม้ประดับปลูกไว้ดูงามตา	6
* การปักชำด้วยกิ่ง		
* การปักชำด้วยต้น		
4) การประดิษฐ์ของใช้ด้วยเศษวัสดุ ประดิษฐ์แจกันด้วยกะลามะพร้าว	เศษวัสดุเก็บไว้มีค่า	6
5) การประดิษฐ์ดอกกุหลาบด้วยเกล็ดปลา	กุหลาบสวยด้วยเกล็ดปลา	6
6) การทำขนมดอกจอก	ขนมไทยอร่อยด้วยมือหนู	4
7) การร้อยมาลัยกลม	มาลัยน้อยร้อยมาลี	6

สาระการเรียนรู้	ประเด็น / หัวเรื่อง	จำนวนชั่วโมง
8) อาหารและเครื่องดื่ม	อาหารดี มีประโยชน์	(8)
8.1) การเลือกซื้ออาหาร		2
8.2) การประกอบอาหารคาวหวานชนิดต่างๆ		2
8.3) การทำเครื่องดื่มด้วยน้ำผลไม้		2
8.4) การถนอมอาหารด้วยวิธีการดอง		2
9) การปลูกผักสวนครัว	ผักปลอดสารพิษ ชีวิตสุขสันต์	6
10) การเลี้ยงปลาสวยงาม	ปลาสวยงามยามหนาว	4
11) เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย	เสื้อผ้าน่าสวมใส่	(8)
11.1) การทำความสะอาดเสื้อผ้า		4
* การซักเสื้อผ้า		
* การรีดเสื้อผ้า		
11.2) การซ่อมแซมเสื้อผ้า		4
* การเย็บตะเข็บสวย		
* การเย็บตะเข็บด้วยจักร		
12) การประดิษฐ์ของใช้ที่ทำด้วยผ้า	ของใช้ในครัวเรือน	4
* การทำผ้ากันเปื้อน		

หลังจากกำหนดประเด็นหรือหัวเรื่องเรียบร้อยแล้ว ให้ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งอาจเป็นชื่อเดียวกันหรือหัวเรื่อง ในที่นี้ได้ทั้งหมด 12 หน่วย

3. การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เป็นกระบวนการในการจัดทำสิ่งต่อไปนี้

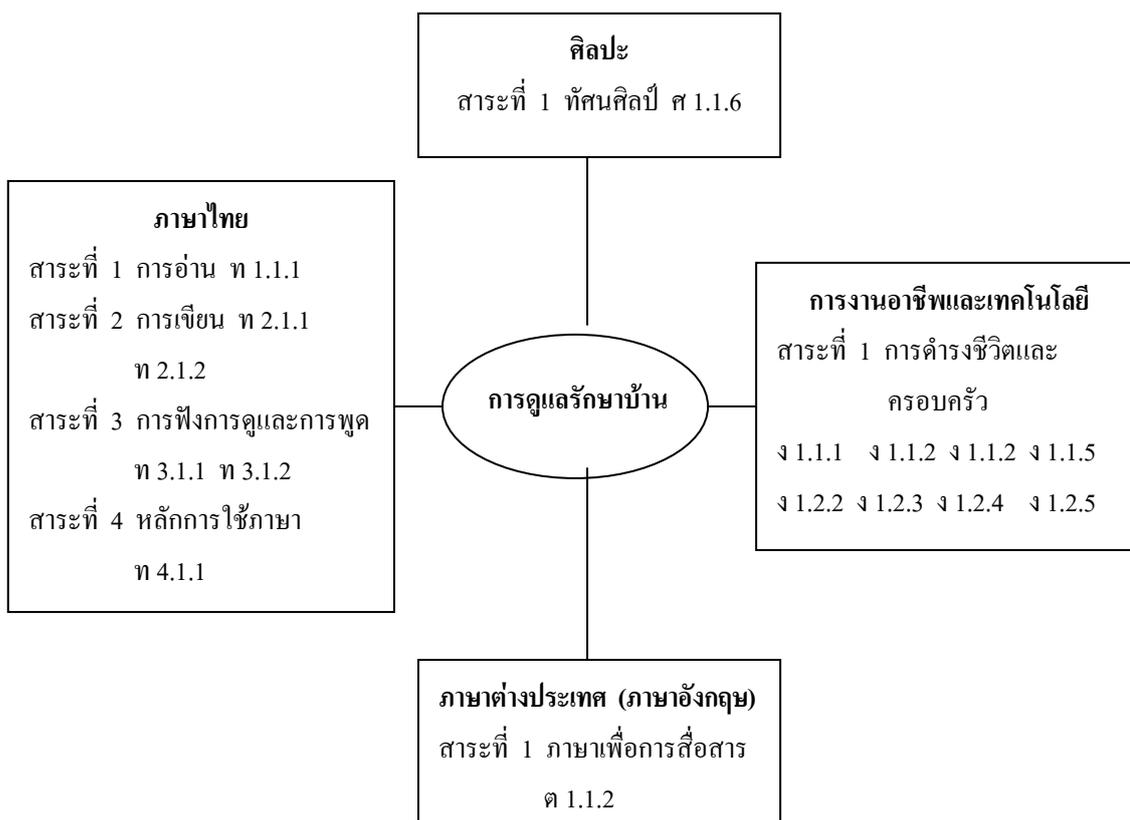
- * กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- * กำหนดสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
- * จัดกิจกรรมการเรียนรู้
- * จัดเตรียมสื่อ / แหล่งการเรียนรู้
- * จัดเตรียม / สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล

ขั้นตอนนี้เป็นกรนำผลการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้สู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยควรมีองค์ประกอบดังนี้

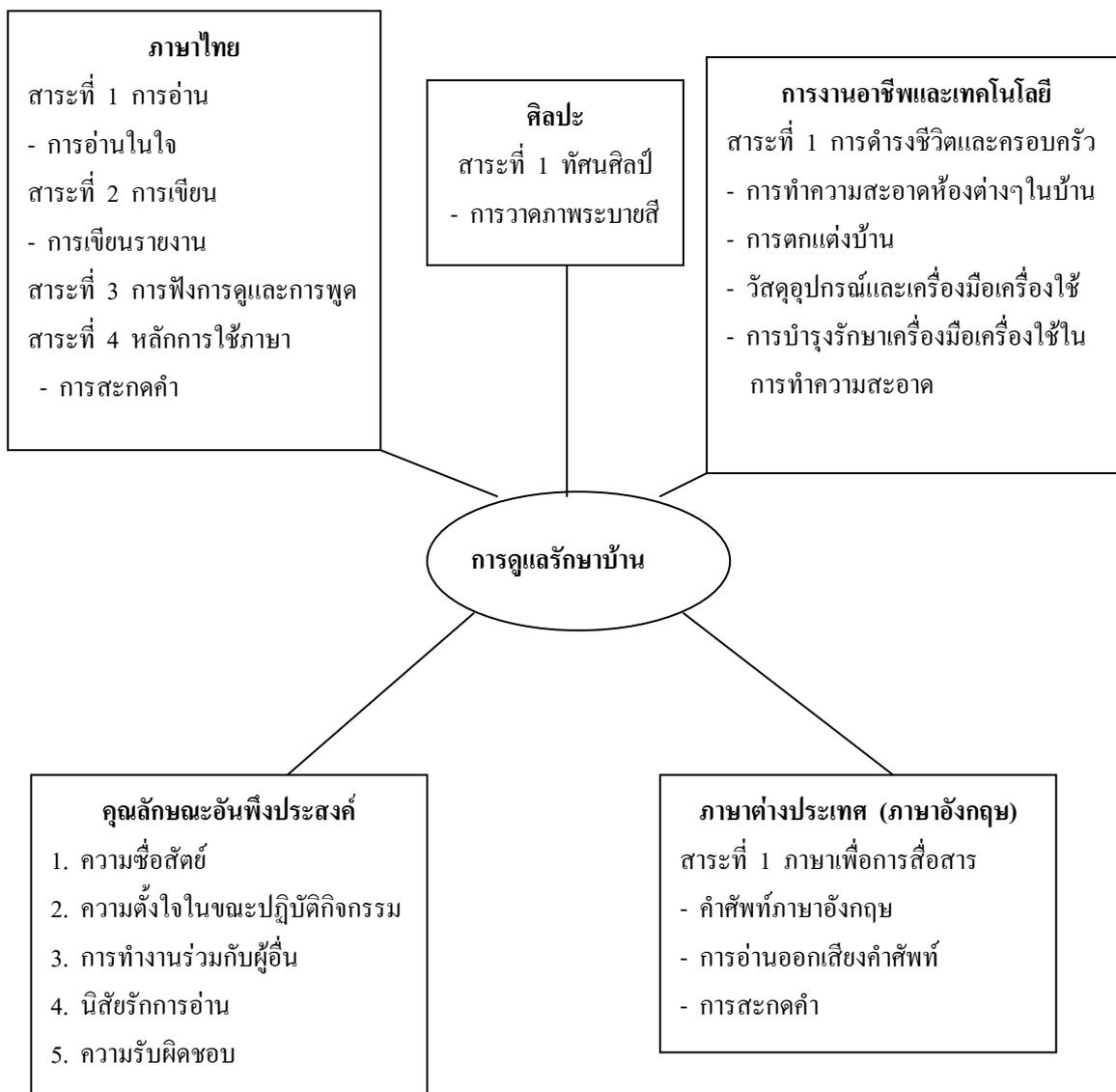
- 1) ผังมโนทัศน์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
- 2) ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้
- 3) ผังมโนทัศน์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 4) แผนการจัดการเรียนรู้
 - * สาระสำคัญ (ถ้ามี)
 - * จุดประสงค์การเรียนรู้
 - * สาระการเรียนรู้
 - * กิจกรรมการเรียนรู้
 - * สื่อ / แหล่งการเรียนรู้
 - * การวัดและประเมินผล
 - * บันทึกผลหลังการสอน

ต่อไปนี้จะยกตัวอย่างการจัดทำรายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 บ้านแสนสวย เรื่องการดูแลรักษาบ้าน จำนวน 6 ชั่วโมง ตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ดังนี้

ผังมโนทัศน์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
 หน่วยการเรียนรู้บ้านแสนสวย เรื่อง การดูแลรักษาบ้าน
 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลา 6 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้บ้านแสนสวย เรื่อง การดูแลรักษาบ้าน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลา 6 ชั่วโมง

เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียน ได้ครอบคลุมตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยควรประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ / กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์หรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน

ผังมโนทัศน์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
หน่วยการเรียนรู้บ้านแสนสวย เรื่อง การดูแลรักษาบ้าน
ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลา 6 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ บ้านแสนสวย

เรื่อง การดูแลรักษา

บ้าน

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เวลา 6 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การดูแลรักษาบ้านให้สะอาดและสวยงาม จำเป็นต้องรู้จักการใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับงานและปลอดภัย อีกทั้งต้องรู้จักนำความรู้ ประสบการณ์จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันมาประยุกต์ใช้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 บอกความสำคัญของการทำความสะอาดบ้านได้ (ง 1.1.1)
- 2.2 บอกวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาดได้ (ง 1.1.1)
- 2.3 วาดภาพระบายสีอุปกรณ์ในการทำความสะอาดบ้านได้ถูกต้องสวยงาม (ศ 1.1.6)
- 2.4 อ่านคำศัพท์อุปกรณ์ในการทำความสะอาดได้อย่างน้อย 5 คำ (ท 1.1.1 ต 1.1.2)
- 2.5 สกศกคำศัพท์อุปกรณ์ในการทำความสะอาดได้อย่างน้อย 5 คำ (ท 4.1.1 ต 1.1.2)
- 2.6 เขียนคำศัพท์อุปกรณ์ในการทำความสะอาดได้อย่างน้อย 4 คำ (ต 1.1.2)
- 2.7 วาดและระบายสีแผนผังการจัดห้องที่นั้นชอบได้เหมาะสม (ศ 1.1.6)
- 2.8 เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาดได้เหมาะสมกับงาน (ง 1.1.2)
- 2.9 ทำความสะอาดห้องเรียนได้สะอาด น่าอยู่ตามสภาพ (ง 1.1.4 ง 1.2.5)
- 2.10 เก็บ บำรุงรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในการทำความสะอาดได้ถูกต้องและปลอดภัย (ง 1.1.2)
- 2.11 จัดตกแต่งบ้านได้เรียบร้อย สวยงามตามสภาพ (ง 1.1.3 ง 1.1.5)
- 2.12 นำเสนอ เขียนรายงาน และแสดงความรู้ ความคิดเห็นได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาอย่างมีมารยาท (ท 2.1.1 ท 2.1.2 ท 3.1.1 ท 3.1.2 ท 4.1.1)
- 2.13 มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

3. สาระการเรียนรู้

ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

- การอ่านในใจ
- การอ่านจับใจความ

สาระที่ 2 การเขียน

- การเขียนรายงาน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด**สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา**

- การสะกดคำ

ศิลปะ**สาระที่ 1 ทักษะศิลป์**

- การวาดภาพระบายสี

การงานอาชีพและเทคโนโลยี**สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว**

- การทำความสะอาดห้องต่างๆ ในบ้าน
- การตกแต่งบ้าน
- วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้
- การบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้
- การบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาด

ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)**สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร**

- คำศัพท์ภาษาอังกฤษ
- การอ่านออกเสียงศัพท์
- การสะกดคำ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ความซื่อสัตย์
2. ความตั้งใจในขณะปฏิบัติกิจกรรม
3. การทำงานร่วมกับผู้อื่น
4. นิษฐ์รักการอ่าน
5. ความรับผิดชอบ

4. กิจกรรมการเรียนรู้

(ครั้งที่ 1) 2 ชั่วโมง

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- 1) ทดสอบก่อนเรียน (ใช้บทเรียนสำเร็จรูป)
- 2) นักเรียนนำวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการทำความสะอาดคนละ 1 ชนิด มาแสดงหน้าห้อง บอกชื่อ และประโยชน์ของการใช้งาน แล้วร่วมกันสรุป (ท 3.1.1 ท 3.1.2 ง 1.1.1)

ขั้นสอน

- 3) ให้นักเรียนศึกษาและตอบคำถามจากบทเรียนสำเร็จรูปเกี่ยวกับการใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ (ท 3.1.2 ง 1.1.2)
- 4) ให้นักเรียนจำแนก วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ให้เหมาะสมกับการใช้งานตามหัวข้อดังต่อไปนี้ (ง 1.1.1 ง 1.1.2)

4.1.1 วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาดห้องต่าง ๆ ในบ้าน เช่น ห้องนอน ห้องครัว ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องรับแขก ฯลฯ

4.1.2 วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาดบริเวณบ้าน เช่น ทำความสะอาดทางระบายน้ำ ทำความสะอาดบริเวณบ้าน

- 5) ให้นักเรียนวาดภาพระบายสีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ บอกชื่อเป็นภาษาไทยและคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (ท 1.1.1 ศ 1.1.6 ต 1.1.2)
- 6) ให้นักเรียนนำเสนอผลงาน บอกวิธีการใช้ และ วิธีการเก็บรักษา เพื่อน ๆ ร่วมกันวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไข (ท 3.1.1 ท 3.1.2 ง 1.1.2)
- 7) ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยครูให้คำแนะนำการอ่านออกเสียง สะกดคำและสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมของนักเรียน เสนอแนะให้นักเรียนแก้ไขข้อบกพร่อง (ต 1.1.2)

ขั้นสรุป

- 8) นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการเลือกใช้ การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาด ด้วยการตอบคำถาม (ท 3.1.1 ง 1.1.2)

(ครั้งที่ 2) 2 ชั่วโมง

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- 1) ให้นักเรียนทบทวนการออกเสียงคำศัพท์ การสะกดคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาดบ้าน (ง 1.1.1 ต 1.1.2)

2) ให้นักเรียนทบทวนวิธีการใช้ และการเก็บรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ในการทำความสะอาดบ้านด้วยการตอบคำถาม (ท 1.1.1 ง 1.1.2)

ขั้นสอน

3) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน ศึกษาวิธีการขั้นตอนในการทำความสะอาดจัดตกแต่งห้องต่าง ๆ ในบ้าน พร้อมทั้งทำแบบฝึกหัดด้วยการเลือกตอบคำถามตามคำสั่งในบทเรียนสำเร็จรูป (ท 1.1.1 ง 1.1.1)

4) ให้นักเรียนทำแผนผังห้องที่นักเรียนชอบ พร้อมทั้งเขียนข้อความกำหนดตำแหน่งต่าง ๆ ในห้อง (ท 4.1.1 ศ 1.1.6)

5) นักเรียนนำเสนอผลงาน และร่วมกันวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงแก้ไขผลงานชิ้นต่อไป

6) ครูสังเกตการณ์ร่วมกิจกรรมของนักเรียน ให้คำแนะนำเพื่อให้นักเรียนแก้ไขข้อบกพร่องและประเมินผลงาน

ข้อสรุป

7) ให้นักเรียนร่วมกันสรุปด้วยการตอบคำถามของครู (ท 3.1.1)

(ครั้งที่ 3) 2 ชั่วโมง

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1) นักเรียนนำภาพห้องต่าง ๆ ในบ้านมาคนละ 1 ภาพ แสดงหน้าชั้น บอกชื่อและบอกการใช้ประโยชน์ของห้องทีละคน และร่วมกันสรุปการใช้ประโยชน์ของห้องต่าง ๆ ในบ้าน (ท 3.1.2 ง 1.1.1)

ขั้นสอน

2) ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม และปฏิบัติดังนี้ (ง 1.1.1 ง 1.1.4 ง 1.2.1 ง 1.2.2)

- 2.1) เลือกประธานกลุ่ม เลขานุการกลุ่ม
- 2.2) วางแผนการทำความสะอาด แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
- 2.3) เตรียมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาด
- 2.4) ตรวจสอบสภาพ ซ่อมแซม บำรุง เครื่องมือเครื่องใช้ที่ชำรุด
- 2.5) ทำความสะอาดห้องเรียน และจัดแต่งมุมต่างๆ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย

ปลอดภัย

- 2.6) ทำความสะอาด เก็บเครื่องมือเครื่องใช้ให้เรียบร้อยและปลอดภัย
- 2.7) สมาชิกกลุ่มร่วมกันสรุปผลการปฏิบัติงาน และประเมินตนเอง

2.8) ตัวแทนกลุ่มรายงานนำเสนอผลการทำงาน แล้วให้เพื่อนประเมินผล การปฏิบัติงาน

3) ให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้สึกรู้สึกจากการเข้าร่วมกิจกรรมชิ้นนี้ นักเรียนทุกคน เขียนบรรยายความรู้สึกที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม (ท 2.1.2 ท 3.1.1)

4) ครูสังเกตการปฏิบัติงานของนักเรียน ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติงาน ถูกต้องและปลอดภัย ครูประเมินผลการปฏิบัติงาน

ขั้นสรุป

5) ให้นักเรียนร่วมกันสรุปด้วยการตอบคำถามของครู (ท 3.1.1)

กิจกรรมต่อเนื่อง

ให้นักเรียนทำความสะอาดห้องนอนที่บ้านของนักเรียน ให้ผู้ปกครองประเมิน แล้ว นำผลการปฏิบัติและผลการประเมินรายงานหน้าชั้นเรียนในครั้งต่อไปตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การจัดห้องนอนควรคำนึงถึงสิ่งใด
2. วัสดุอุปกรณ์ที่นักเรียนใช้ในการตกแต่งห้องนอนมีอะไรบ้าง
3. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรต่อห้องนอนที่นักเรียนจัด เพราะเหตุใด

(ท 2.1.1 ท 3.1.2 ง 1.1.1 ง 1.1.3 ง 1.1.4 ง 1.2.5)

ชิ้นงานของนักเรียน

- 1) การวาดภาพระบายสีเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาด
- 2) การทำแผนผังห้องที่ชอบ
- 3) การทำความสะอาด จัดตกแต่งห้องเรียน

5. สื่อ / แหล่งการเรียนรู้

5.1 เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาด เช่น ไม้กวาดชนิดต่างๆ ไม้ถูพื้น ผ้าถูพื้น ถัง น้ำ ถังใส่ผงขยะ ที่ดักขยะ ฯลฯ

5.2 บทเรียนสำเร็จรูป

1. เรื่องวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาด
2. เรื่องการทำความสะอาด จัดตกแต่งห้องต่าง ๆ ในบ้าน

5.3 ภาพห้องต่างๆ ในบ้าน เช่น ภาพห้องนอน ห้องครัว ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องรับแขก ฯลฯ

5.4 จัดภาพห้องนอนของนักเรียน

6. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัด	วิธีวัดผล	เครื่องมือวัดผล	เกณฑ์การประเมินผล
1. ความรู้	1. ทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน 2. ตอบคำถาม	1. แบบทดสอบ 2. ข้อคำถาม	ผ่าน 6 ใน 10 ข้อ
2. ทักษะ/กระบวนการ	ประเมินการปฏิบัติงาน	แบบประเมินผลการ ปฏิบัติงานโดยตนเอง เพื่อน และครู	ผ่าน 2 ใน 3 ข้อ
3. คุณลักษณะอันพึง ประสงค์	สังเกต	แบบสังเกต	ผ่าน 6 ใน 10 ข้อ

7. บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้สอน
(.....)
...../...../.....

ตัวอย่างแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ชั้น ปีการศึกษา

เลข ที่	ชื่อ-สกุล	เรื่อง						สรุป	
		ตั้งใจ ร่วม กิจกรรม (2)	ซื่อสัตย์ (2)	ทำงาน ร่วมกับ ผู้อื่นได้ (2)	มีนิสัย รักการ ทำงาน (2)	มีความ รับ ผิดชอบ (2)	รวม คะแนน (10)	ผ่าน	ไม่ ผ่าน
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
21									
22									
23									

ลงชื่อ ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การผ่าน ต้องผ่านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทุกหัวข้อ และต้องได้คะแนน 6 คะแนนขึ้นไป

ตัวอย่างแบบประเมินการปฏิบัติงาน
(การทำความสะดวก จัดตกแต่งห้องเรียน)

ชื่อ-นามสกุล (เจ้าของผลงาน)

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคุณภาพผลงานที่ต้องการ

การประเมิน โดยตนเอง			
รายการประเมิน	ระดับคุณภาพผลงาน		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
วางแผนการทำงาน			
ทำงานตามขั้นตอน			
ห้องเรียนสะอาด เรียบร้อย			
มุมต่างๆ ในห้องเรียนเป็นระเบียบ สวยงาม			
ทำงานเสร็จทันตามเวลา			
ข้อเสนอแนะในการทำงาน			
(ลงชื่อ)	ผู้ประเมิน		

การประเมิน โดยเพื่อน			
รายการประเมิน	ระดับคุณภาพผลงาน		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
วางแผนการทำงาน			
ทำงานตามขั้นตอน			
ห้องเรียนสะอาด เรียบร้อย			
มุมต่างๆ ในห้องเรียนเป็นระเบียบ สวยงาม			
ทำงานเสร็จทันตามเวลา			
ข้อเสนอแนะในการทำงาน			
(ลงชื่อ)	ผู้ประเมิน		

การประเมิน โดยครู			
รายการประเมิน	ระดับคุณภาพผลงาน		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
วางแผนการทำงาน			
ทำงานตามขั้นตอน			
ห้องเรียนสะอาด เรียบร้อย			
มุมต่างๆ ในห้องเรียนเป็นระเบียบ สวยงาม			
ทำงานเสร็จทันตามเวลา			
ข้อเสนอแนะในการทำงาน			
(ลงชื่อ)	ผู้ประเมิน		

บทบาทของหน่วยงานสู่ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้นั้น จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันให้มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ตั้งแต่ในระดับชาติ เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา อีกทั้งผู้สอนต้องมีความเข้าใจอย่างถูกต้องตรงกันในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว

ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และมีระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้ประสบผลสำเร็จ โดยมีแนวดำเนินการในแต่ละระดับ ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดเป็นนโยบายให้มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นแนวทางหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษา

1.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้เขตพื้นที่การศึกษา สามารถบริหารจัดการให้มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ได้สอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 จัดทำตัวอย่าง / แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ และแปลของภาษาต่างประเทศ เพื่อเผยแพร่เป็นตัวอย่างให้สถานศึกษา / ครูนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาเป็นของตนเอง

1.4 จัดทำคลังรูปแบบการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นทางเลือกให้สถานศึกษา และครูนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. เขตพื้นที่การศึกษา ควรดำเนินการดังนี้

2.1 นำนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

2.2 จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการวิจัยเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.3 ส่งเสริม สนับสนุน หรือกระตุ้นให้สถานศึกษาหรือครูผู้สอนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ด้วยการจัดประกวดการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2.4 มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการอย่างต่อเนื่องจริงจัง

2.5 จัดทำคลังหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สำหรับเป็นแบบอย่างให้ครูเลือกนำไปประยุกต์ใช้

3. สถานศึกษา ควรดำเนินการดังนี้

3.1 การสร้างความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ประชุมคณะครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง แจกนโยบายให้ข้อมูลความรู้ สร้างแรงจูงใจ และร่วมวางแผน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้ประสบผลสำเร็จ

3.2 การกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ผู้บริหารและครูร่วมกันปรึกษาหารือ วางแผนและปฏิบัติร่วมกัน ตั้งแต่การกำหนดรูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งการเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้นขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษา และความถนัดของผู้สอน เช่น โรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้จะช่วยแก้ปัญหาการขาดครู และสามารถบริหารจัดการได้ด้วยครูคนเดียว สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ ควรส่งเสริม กระตุ้นให้ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มากที่สุด เมื่อครูมีความเข้าใจและความชำนาญแล้ว จึงให้มีการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากการบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ สามารถจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แต่การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จำเป็นต้องร่วมกันออกแบบการเรียนรู้

3.3 การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร และเวลาเรียน

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ จะใช้เวลาเรียนในชั่วโมงของกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ส่วนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรให้มีเวลา สำหรับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เช่น กำหนดให้เรียนในทุกสัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง อาจจะเป็นครั้งละ 1 ชั่วโมง หรือ 2 ชั่วโมง หรือในช่วงสุดท้ายก่อนปิดภาคเรียน อาจเป็น 1 สัปดาห์ หรือ 2 สัปดาห์ หรือสัปดาห์ละ 1 วัน และเวลาเรียนปกติ 4 วัน เป็นต้น

3.4 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ ควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ผังมโนทัศน์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
- 2) ผังมโนทัศน์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 3) ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้
- 4) แผนการจัดการเรียนรู้

- สารสำคัญ (ถ้ามี)
- จุดประสงค์การเรียนรู้
- สารการเรียนรู้
- กิจกรรมการเรียนรู้
- สื่อ/แหล่งการเรียนรู้
- การวัดและประเมินผล
- บันทึกผลหลังการสอน

สำหรับขั้นตอนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอน กระบวนการที่ระบุไว้ในบทที่ 2 และตัวอย่างในบทที่ 3 หรือศึกษาเพิ่มเติมได้จากเอกสารการเรียนรู้...บูรณาการ และเอกสารแนวการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.5 การนำหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไปใช้

เมื่อผู้สอนนำหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไปใช้จริง ควรมีบันทึกหลังการใช้ ทั้งจุดเด่น จุดด้อย ปัญหาอุปสรรค เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพต่อการเรียนของผู้เรียน

3.6 การนิเทศ กำกับ ติดตาม

สถานศึกษาควรแต่งตั้งให้มีคณะบุคคลทำหน้าที่นิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ผลจากการนิเทศ ติดตาม จะนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน

3.7 การประเมินผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การประเมินผลสามารถดำเนินการได้ใน 2 ระยะ คือ

1) การประเมินระหว่างดำเนินการ เป็นการประเมินกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Process Evaluation) ซึ่งจะประเมินเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการนำแผนมาสู่การปฏิบัติ ทั้งในด้านความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงกิจกรรม วิธีการหรือกระบวนการดำเนินการให้มีความเหมาะสม

2) การประเมินเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ เป็นการประเมินโดยมีเป้าหมายเพื่อประเมินผลสำเร็จ การพัฒนาปรับปรุงแก้ไข

3.8 การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Research)

เมื่อครูนำหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรส่งเสริมสนับสนุน / กระตุ้นให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลในขณะที่ใช้หน่วยการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อนำผลวิจัยมาพัฒนาให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ (สำหรับแนวการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้จาก เอกสารการเรียนรู้บูรณาการของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

บทสรุป

ตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีความสำคัญและถูกกำหนดเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการเรียนรู้ในการปฏิรูปการศึกษา แต่การจะดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จได้นั้น หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นกลไกสำคัญ ซึ่งพิจารณาได้จากตัวชี้วัดความสำเร็จ ได้ดังนี้

1. เขตพื้นที่การศึกษา

เขตพื้นที่การศึกษามีการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความชัดเจนในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และให้การอบรมแก่บุคลากรในสถานศึกษา และผู้สอนให้เข้าใจตรงกัน และมีการติดตามผลการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. สถานศึกษา

สถานศึกษามีกระบวนการในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา มีการดำเนินงานร่วมกัน มีการวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำเพื่อจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

3. ผู้สอน

ผู้สอนสามารถจัดทำหน่วยการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการได้สอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

4. ผู้เรียน

ผู้เรียนมีทักษะในการเชื่อมโยงความรู้ และสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และเรียนอย่างมีความสุข